

DIRVA

Nr. 95

Rugpjūtis-August 17, 1960

Cleveland, Ohio

BIRŠTONE ŽMONĖS VASARĄ DARŽOVIŲ NEGAUNA

"Ilgą laiką Birštonas buvo apleistas, niekas nesirūpino jo sutvarkymu. Tik tarybiniais metais buvo jo likimu"... Tokiais žodžiais pradeda savo laišką iš Birštono į Tiesą statybininkas A. Bireta.

Po tokios daug žadančios įžangos jis štai ką pasakoja apie Birštoną:

"Pastaraisiais metais M. Melnikaitės gatvėje (gatvės pavadinimas tikrai dabartinių šeiminių susirūpinimo vaisius) buvo pastatyti trys mūriniai namai, kurie anaipol nepuošia miesto. Žinoma, kokiam nors eliniam miestui ar miesteliui jie tiktų, tačiau kurortinėje vietovėje tokių pastatų statyti nevertėtų.

"Birštone namus daugiausia stato individualūs statytojai. Todėl retas šių namų darniai įsiliesia į kurortinę visumą... Parke pastatytos skulptūros yra šlaituose. Jeigu nebus imtasi priemonių, po kelių metų gražiausiose šlaituose testyros kel-

mai... Reikėtų, tarp kitko, atsakyti monotoniškos žalios spalvos, kuri labai vyrauja Birštone. Ja dažoma viskas: namai, tvoros, suolai ir tt."

O Klaipėdos muzikostechnikumo dėstytojas L. Staneika priduria:

"... aplinka, kurioje vyksta gydymas, toli gražu nepatenkina net ir kuklių reikalavimų. Patalpos, kuriose gydoma dumblo kompresais, skurdžios, joms labai reikalingas remontas. Kai kurių vilų palatose (pvz. viloje "Baltoji") stovi aplūžę baldai, Netvarkinga sanatorijos aplinka... Šaltinių apdaila yra primityvi. Vienas jų aptvertas niekuo nereikšmingas kiosko formos būdele, kitas gi ("Taikos") visai atviras, menkai apiformintas. Iš jo atsigeriti nėra ku... pramogos, kaip stalo tenisas, biliardas, valtys, lygiai tiek pat prieinamos poilsiautojams ir miestelio gyventojams. Užtat jomis dažniausia naudojasi ne poilsiau-

tojai, o vietiniai gyventojai... kino patalpos yra mažos, nepri- taikytos paskirčiai. Kartą jose išpraktavę, daugiau jauten eiti nesirūši... Vasaros sezono metu beveik visai negauname dar- žovių."

TRAGIKOMEDIJA DĖL STALINO AUKŲ

Maskvoje neseniai pastatytas paminklas V. Kapsukui. Gana dažnai pagardinamas ir Z. Angarietis. Abu vardai Lietuvoje buvo girdimi 1919 metų pradžioje, kai jie vadovavo rusų bolševikų pasikėsimui sukludinti Lietuvai atsisukti nuo "motulės Rusijos" ir kai jie steigė "Baltarusijos-- Lietuvos respubliką". Jie dabar garbinami, bet niekas nedrįsta užsiminti, kaip ir kodėl jie paankstintai atsisveikino su šiuo pasauliu.

Buvo pagarbinti ir du bolševikinės armijos aukštai iškilę generolai, Uborevičius ir Putna, žuvę 1937 metų Stalino "apsivalyme". Irgi niekas neišdrįsta atvirai pasakyti, kaip ir kodėl jie staiga išnyko iš žemiškojo ro- jaus.

Girdimas 1919 metais buvo ir Rasiko vardas, nes ir jis dalyvavo to meto pasikėsimu prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Dabar Kaune buvo surastas daugiau kaip 80 metų amžiaus senukas Antanas Rasikas, kuris, pasirodo, beesot to Kapsuko ir Angariečio talkininko Rapolo Rasiko vyresnis brolis. Jis papasakojo, kad:

"Kai Tarybų Rusijoje baigėsi pilietinis karas, Rapolas pradėjo rašyti laiškus iš Maskvos, Rašė, kad pasibaigus pilietiniam karui, jis vėl tęsė mokslą. Paskui dėstęs aukštesiose mokyklose partijos istoriją, ekonominę geografiją. Nuo 1937 metų laiškus iš brolio nebegaudavau. Jo žmona pranešė likusi našlė su dviem dukterimis".

Tai, žinoma, ne paties senuko Rasiko žodžiai, o tik laikraštini parašytas jo kalbos atpasakojimas, kuris baigiamas tokiomis reikšmingais žodžiais: "Tiek te- galėjo papasakoti apie savo bro- lį senelis..."

TYLIAI PATAISYTAS HIMNAS

Genyje, vaikams leidžiamame iliustruotame žurnale, liepos mėnesio numeryje yra išspausdinti vadinamoji "Tarybų Lie- tuvos himno" žodžiai. Trečiojo punkto pradžia dabar taip atrodo: "Į laisvę mums Leninas nušvie- tė kelią, padėjo kovoj didi rusų tauta".

Tas himnas yra parašytas Venclovos. Originale buvo "Sta- linas nušvietė"...

LNA

Kipras tampa respublika

Po daugiau negu šešiolika mė- nesių trukusių sunkių derybų, kuriose buvo tariamasi ne dėl paties nepriklausomybės prin- cipo, dėl kurio buvo susitarta, dar prieš deryboms prasidedant, o tik ieškoma būsimosios ne- priklausomybės formos, Kipro sala rugpjūčio 16 rytą buvo paskelbta nepriklausoma respublika. Ir tas paskelbimas buvo atliktas beveik lygiai šešiais mė- nesiais vėliau, negu pirmuo- siuose planuose buvo numatyta.

Rugpjūčio 15 vidurnaktį cere- monijoje britų gubernatorių Sir Hugh Foot atstovų rūmuose per- skaitė proklamaciją, kurią pa- lydėjo 21 patrankos šūvis, skel- biant 500,000 salos gyventojų ne- priklausomybę.

Kipro sala šimtmečių bėgyje turėjo daug įvairių valdovų, į- skaitant asyriečius, persus, egiptiečius, romėnus, Bizantijos imperiją, Venecijos pirklis ir turkus. Į britų rankas ji pa- teko 1878 metais, kurie formaliai ją aneksavo 1904 metais, britų karo su turkais metu. 1925 metais sala buvo paskelbta britų karališkojo vainiko kolonija.

Kipras britams turėjo ir da- bar tebeturi didelę strateginę reikšmę. Todėl ir dabartinėje suvereninėje respublikoje bri- tai pasilikę dvi karinės bazes, kurios ir toliau laikomos britų teritorija. Drauge su kitomis bri- ty-karinėmis zonomis šios bazės apima 99 mylias.

Prieš prasidedant deryboms

dėl nepriklausomybės, salą beveik ketverius metus teriojo nuolati- nės kovos tarp graikų ir turkų, kurias pagaliau nutraukė įsivė- lusi britų kariuomenė. Jų aukos siekė beveik 2000 asmenų.

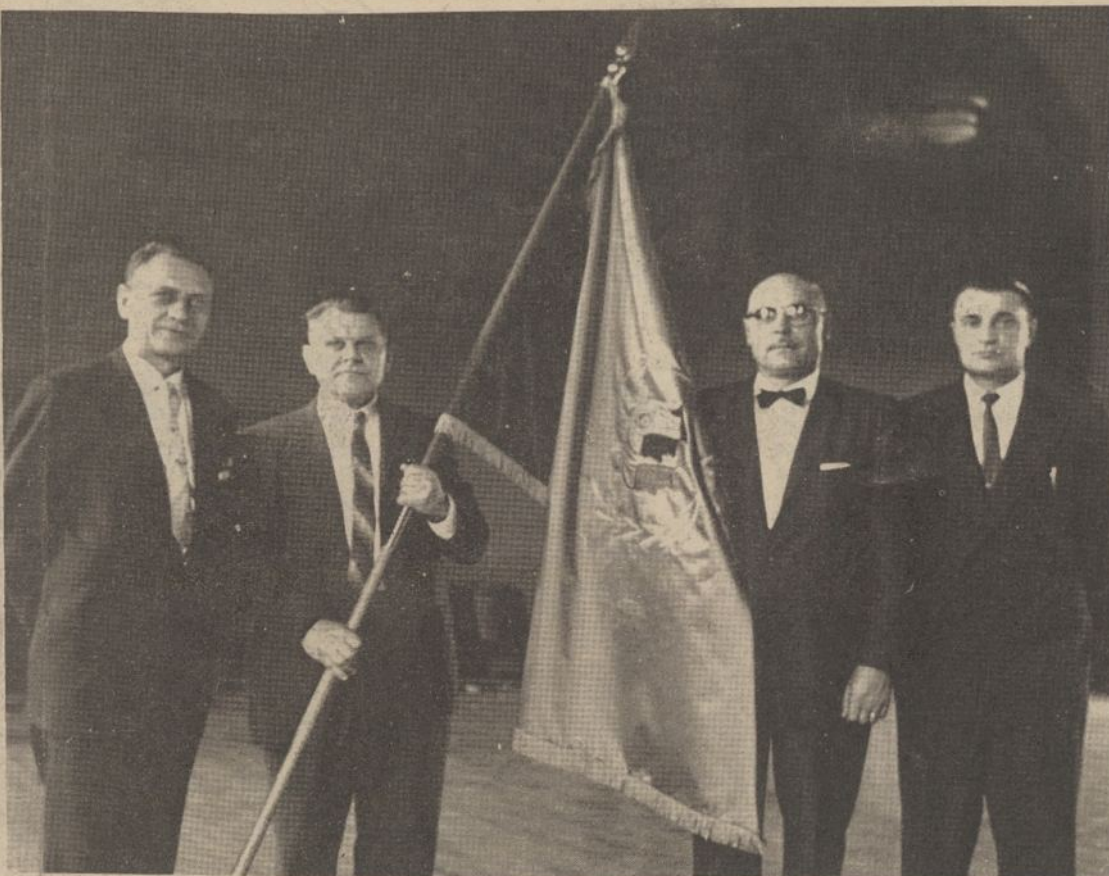
Tos kovos buvo iššaukusios didėjančią Atėnų ir Ankaros vy- riausybų nesantaiką su Londonu. Bet vėliau tų trijų vyriausybų bendradarbiavimas sukūrė pa- grindą Kipro nepriklausomybės sutartims.

Viena sutartis tarp trijų vy- riausybų ir naujosios respubli- kos garantuoja Kipro salos teri- torialinį integralumą ir saugu- mą. Pagal atskiras sutartis su Kipru, Graikija ir Turkija turi ginti salą užpuolimo atveju.

Sutartys taip pat reikalauja a- biejų tautinių bendruomenių- graikų ir turkų--bendradarbiavi- mo. Jos turi respublikos reika- lus spręsti bendrame parla- mente, kuriame graikų dauguma turi 35 vietas, o turkų mažuma 15. Respublikos prezidentas ren- kamasis graikas, viceprezidentu-- turkas.

Turkų mažumos teisės yra ge- rai apsaugotos plačiomis veto teisėmis ir proporcingu atsto- vavimu vyriausybėje. Abibend- ruomenės turi plačią legislatyvi- nę galią savo tautiniuose rei- kaluose.

Visi šie dokumentai dar turi būti patvirtinti, kad nepriklaus- omybės procesas būtų užbaigtas. Jų pasirašymas rugpjūčio 16 naktį užtruko beveik ištisą valandą.

Detroito Dariaus - Girėno klubas, žengiantis į septintuosius veiklos metus, pasižymi dideliu so- lidarumu ir parama lietuviškiems reikalams. Nuotraukoje klubo valdyba su savo vėliava. Iš kairės: J. Černiauskas, J. Atkočaitis, P. Rūkštelė ir B. Taparauskas.

A. Noraus nuotrauka

ŠAUKIA NAUJĄ SAUGUMO TARYBOS POSĖDĮ

Jungt. Tautų gen. sekr. Dag Hammarskjöld vėl grąžino aud- ringąją Kongo problemą į Sau- gumo Tarybą, prašydamas iš- spręsti iškiliusius naujus dide- lius nesutarimus tarp jo ir Kongo premjero Lumumbos.

Hammarskjöldas telegrafavo į New Yorką, apsiėmęs eile lai- škų su Lumumba, kuriuose pasta- rasis pareiškė, kad Kongo vy- riausybė ir gyventojai praradę pasitikėjimą Hammarskjöldu, ir pareikalavo, kad Jungtinės Tau- tos pasiųstų į Kongą Afrikos ir Azijos stebėtojus, kurie užtik- rintų skubią ir visišką Saugumo Tarybos rezoliucijų įvykdymą.

Hammarskjöldas, nepaisyda- mas Lumumbos prašymo pasi- likti dar 24 valandas, kad jį ga- lėtų lydėti Kongo delegacija, iš- skrido vienas į New Yorką, ir Saugumo Tarybos posėdis įvyks trečiadienį ar ketvirtadienį, kai tik atvyks Kongo delegacija iš- dėstyti savo reikalavimus.

Hammarskjöldas praeitą šeš- tadienį įvedė Jungt. Tautų dali- nius į Katangos provinciją, o da- bar jau iškyla esminis klausimas, ar tie daliniai gali atlikti savo uždavinį--atstatyti tvarką ir ra- mybę, neišsikišdami į vidinius Kongo ginčus su Katanga.

Aštriai formuluotose laiškuo- se Lumumba kaltino, kad Ham- marskjöldas "pataikaujas" Ka- tangos prezidentui Tshombe, ir reikalavo, kad Jungtinių Tau- tų jėgos "nepasiduotų" Katangos vyriausybei. Saugumo Tarybos rezoliucijoje buvo nurodyta, kad Jungt. Tautų daliniai neišvengtų į Lumumbos ginčą su Tshombe.

Lumumba reikalauja, kad Kon- gas būtų vientisa valstybė su stip- ria centre vyriausybe. Tshom- be buvo paskelbęs Katangos at- siskyrimą nuo Kongo, bet vėliau pareiškė sutikimą remti Kongo federaciją, susidedančią iš au- tonomiinių provincijų, kas reikštų centrinės vyriausybės susilpnī- nimą.

Lumumba savo laišku seriją pradėjo protestais prieš švedų kuopų įvedimą į Katangą, reika- laudamas jas pakeisti afrikiečių daliniais. Iš laišku serijos iš- ryškėjo penki pagrindiniai jo rei- kalavimai:

- * visus Kongo teritorijoje esančius aerodromus perduoti nacionalinei Kongo armijai ir policijai;
- * tuoj pat pasiųsti į Katangą Maroko, Gvinėjos, Ganos, Etio- pijos, Mali Federacijos, Tuniso, Sudano, Liberijos, ir paties Kon- go dalinius;
- * Jungtinių Tautų lėktuvais ga-

benti nacionalines Kongo jėgas į bet kurią Kongo vietą, kad jos "atstatytų tvarką";

* atimti visus ginklus, ku- riuos belgai "išdalino Katangoje sukilėlių vyriausybės partiza- namis", ir juos atiduoti centrinei Kongo vyriausybei;

* atitraukti visus neafrikiečių dalinius iš Katangos.

Lumumbos reikalavimai JT gen. sekr. Hammarskjöldui pra- dėjo plaukti po to, kai Maskvos propaganda sekmadienį praplūpo kaltinimais, kad Jungtinės Tau- tos "savanoriškai sutikusios ka- pituliuoti", kad Hammarskjöldas atliekų "negarbingą vaidmenį", ieškodamas neutralumo tarp Lu- mumbos ir Tshombe, kuris esąs Afrikos laisvės "išdavikas" ir "belgų kolonialistų marionetė".

PRANCUZU KONGAS NEPRIKLAUSOMAS

Nauja Afrikos valstybė dekla- ravo savo nepriklausomybę, rug- pjūčio penkioiktą 101 patrankos šūviu deklaruodama savarankiš- kos Kongo Respublikos gimimą. Kongo upė naująją respubliką ski- ria nuo to paties vardo koloni-

Pagal Maskvos išvedžiojimus, Jungtinių Tautų daliniai turėję jėga išvyti belgus, areštuoti Tshombę su v'sais jo šalinin- kais ir juos perduoti Lumum- bai.

Po Jungt. Tautų dalinių atvyko Katangos sostinėje Elisabethvil- leje įvyko jautrios belgų kariuo- menės atsisveikinimo iškilmės, kurių metu Lumumbos šalininkai pradėjo demonstracijas prieš Jungtines Tautas ir Katangos vy- riausybę. Policijai įsikišus, de- monstrantai pradėjo šaudyti, pō- licija atsakė, ir susirėmimų metu žuvo ir buvo sužeistas keletas asmenų. Incidentų buvo ir ki- tose Katangos vietose, Belgams pasitraukus į savo bazes, miestą kontroliuoja Jungt. Tautų dali- niai, kurių skaičius dabar siekia 3 batalionus.

Žinios iš viso pasaulio

* KONGO premjero Lumumbos policija užpuolė Jungtinių Tautų Komandos štabą Leopoldvilles aerodrome ir įvykdė ten kratą, tariamai ieškodama belgų žni- pų.

* LAOSO karalius pavedė prin- cui Souvanna Phouma sudaryti naują krašto kabinetą, kuris pa- keistų atstatydinusią provaka- rietišią premjero Samsonith vy- riausybę. Naujajame Phoumos kabinete nėra komunistų, ir jōn pakviestas yra tik 1 kairysis, kuris laikomas nuosaikiu. Ta- čiau naujoji vyriausybė paskelbė, kad ji griežtai laikysis neu- tralumo tarp Rytų ir Vakarų. Perversmo vykdytojas kpt. Kong Le, apie kurį sakoma, kad jis įvykdęs perversmą, bet nežino- jęs, ką toliau daryti, grįžė į kariuomenę ir liksias "lojaliu kariu".

* MASKVA paskyrė nauju valstybinės žinių agentūros Tasso direktoriumi Dimitrijų Gorjunovą, kuris ligšiol buvo Pravdos vyr. redaktoriaus pava- duotojas.

* JAV valstybės departamen- tas paskelbė, kad Jungtinės Val- stybės ir Britanija šią savaitę peržiūrėsiančios strategiją jau 21 mėnesį Ženevoje besitęsian- čioms deryboms dėl atominių bandymų uždraudimo.

* IŠ PEKINO, kaip praneša Jugoslavijos laikraštis Borba, prasidėjęs rusų bėgimas, kurio priežastis galinti būti gilesnė, negu ideologinis nuomonių skir- tumas tarp abiejų komunistinių sostinių. Esą, kasdien iš Pekino išvyksta specialūs traukiniai, ga- beną sovietų ekspertus, dirbusius komunistinėje Kinijoje.

jos, kuri birželio 30 atgavo ne- priklausomybę iš Belgijos ir da- bar yra virtusi pasaulinių ne- ramumų židiniu.

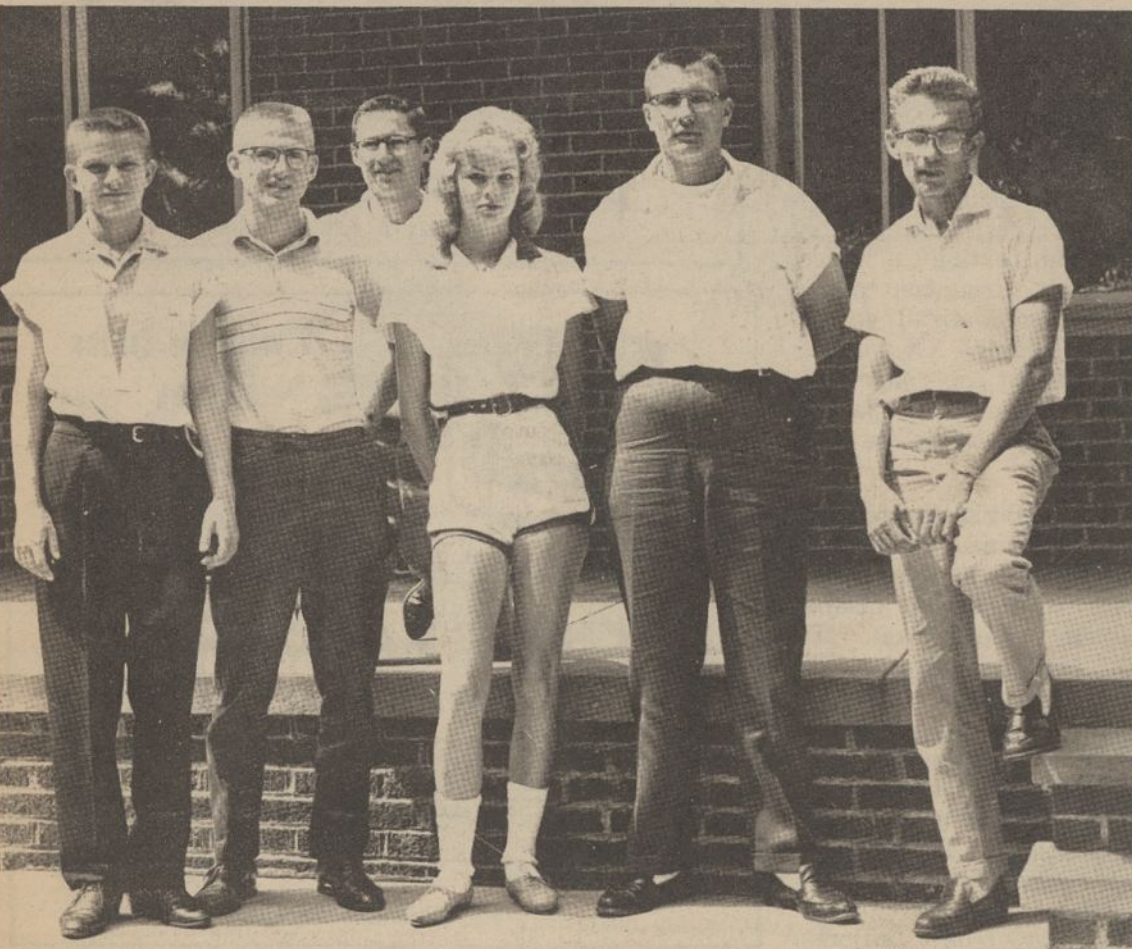
Naujosios respublikos pre- zidentas ir premjeras Fulbert Yoululu nepriklausomybės dekla- ravimo kalboje išgyrė Pranci- zijos prez. De Gaulle, ir visose iškilmėse buvo stengiamasi pa- rodyti dėkingumą ir draugystę Prancūzijai, "kuri išmintingai ir užtikrintai mus vedė į nepri- klausomybę". Iškilnių metu virš buvusios prancūzų gubernatūros buvo iškelta žalia-geltona-rau- dona vėliava ir pasiųsta tele- grama Jungtinėms Tautoms, pra- šant priimti narių skaičių.

Naujoji Kongo Respublika api- ma 134,000 kvadr. mylių ir turi 784,000 gyventojų, kurių apie 10,000 yra europiečių kilmės. Kraštas turi šiek tiek vario, bet nepalyginamai mažiau, negu kai- myninis Gabonas, kuris nepri- klausomybę deklaravęs trečia- dienį, arba buvęs belgų Kongas. Tai džiunglių kraštas, kuriam ateityje reikės stiprios prancū- zų pagalbos. Pagrindiniai eks- porto gaminiai yra palmių aly- va, riešutai, tabakas.

Kongo Respublika liks pran- cūzų tautų bendruomenės na- riu. Ji buvo autonominė respub- lika nuo 1958 lapkričio 28, val- doma prezidento Yoululu, buvusio katalikų kunigo, vadovaujamos demokratinės unijos.

MUGINKLAVO KUBOS DELEGACIJĄ

Costa Ricos saugumo organai muginklavo Kubos delegaciją, kuri ten buvo nuvykusi į Amerikos Valstybių Organizacijos užšie- nių reikalų ministerių konferen- ciją. Nepaisant kubiečių protes- tų kad jie turį diplomatinį imu- nitetą, civilinės gvardijos agen- tai atėmė pistoletus iš delega- cijos narių, jų asmenis sargų ir laikraštinių. Ginklus ku- biečiai nešiojo po savo "revolu- cionieriškomis uniformomis".

KAIRĖJE: Praeitą savaitgalį Clevelande vykusiose Vid. Vak. Sporto Apygardos pirmenybėse dalyvavo būrelis sportininkų iš Chicagos, kuriuos clevelandie- čiai mieliai globojo. Nuotrauko- čiai mieliai globojo. Nuotrauko- je būrelis chicagiečių ir cleve- landiečių prieš rungtynes. Iš kai- rės: A. Petkevičius, D. Balan, S. Ripskis, R. Gaidžiūnaitė, J. Gaučys, B. Bubnys.

Dirvos nuotrauka

Iš pasaulinės politikos užkulisių

GALVOSŪKIAI DĖL VALIUTOS REFORMOS

--Jei Berlynas kris, netrukus jį seks Vakarų Vokietija. Jeigu mes esame nusistatę apginti Europą nuo komunizmo, neturime teisės pajudėti iš vietos. Mes galime Berlyne pakelti pažeminimus ir spaudimą, kurie neves į karą, o mes neprarasime pres-tižo. Jeigu išeisime, pakenksime visoms savo pozicijoms Europoje. Aš tikiu, kad demokratijos ateitis reikalauja mus pasilikti. Tai nėra didvyriška poza, nes nebus didvyriška kentėti pažeminimus, negalint atsilyginti tuo pačiu.

Generolas Clay, karinis amerikiečių zonos gubernatorius Vokietijoje, kai kurios rankos mėsais pabrėžia savo žodžius. Dėšinioji ranka tvirtai laiko prie ausies telefono ragelį. Jo pasikalbėjimo partneris yra už tūkstančių mylių, Washingtono, Girdimumas labai blogas. Laiduose ošia ir traška.

--Ką tamsta, Royall, sakai? --Klausia Clay armijos ministras. --Vyriausiojo štabo laikysena nepasikeitė. Tai puiku. Mes liekame Berlyne.

Atsidasdamas generolas Clay padeda į vietą telefono ragelį. Kalendorius ant jo rašomojo stalo rodo 1948 balandžio 10.

Robert Murphy, Clay politinis patarėjas, primerktomis akimis žiūri į generolą, tartum norėdamas pasakyti: "Na, mielas, dabar tai įsėdai". Clay pastebi jo žvilgsnį, savo ilga kaulėta ranka padaro gestą, tartum norėdamas pasiaiškinti:

--Ar tamsta kitaip galvoji, Murphy? Aš abejoju, kad rusai būtų tokie kvaili ir bandytų mūsų sektorių gyventojus paprasčiausiai atkirsti nuo aprūpinimo maistu. Tas žingsnis galutinai sukeltų gyventojų nuotaikas prieš juos.

--Pamatysime, -- skeptiškai atsako Robert Murphy.

Nelaime Vakarų sąjungininkams ateis greičiau, negu jie galėjo tikėtis. Valiutos reforma trįsė vakarinės Vokietijos zonos rusus paskatins griebtis žalutinio Berlyno uždarymo.

Sovietai visą laiką priešinosi Vakarų planams praveisti valiutos reformą visoje Vokietijoje. Washingtono ir Londono, o vėliau ir Paryžiaus vyriausybės nuomone, Marshallio plano pagalba Vokietijai tik tada galės būti efektinga, jei valiuta bus pastatyta ant sveikų pagrindų. Vokietijos ūkinio atkūtimo procesas, kuris turės įtakos ir kaimyniniams kraštams, priklauso nuo valiutos reformos. Rusams siekiant įsigyti lemiama įtaką toje reformoje -- jie net reikalauja, kad pinigai būtų spausdinami Leipzige -- Vakarų sąjungininkai nutaria naująją Deutsche Mark įsivesti tik savo zonoje. Tačiau Berlynas -- į jį vis dar žiūrima, kaip į keturių valstybių bendrai administruojamą miestą -- turi būti iš valiutos reformos išjungtas.

Ne tik sąjungininkai atstovauja tą pažiūrą, kad Berlyne nereikalinga valiutos reforma. Vakarų Vokietijos ūkinės administracijos direktorius prof. Ludwig Ehrhard papurto savo stambią galvą, kai Berlyno magistrato atstovai pareiškia, jog nesątvarkoje Berlyną išskirti iš valiutos reformos. Profesorius Ehrhard sukinėja tarp pirštų storą cigarečią:

--Ne, ne, mano ponai, -- sako jis kategoriškai, -- Berlyno vakarinis sektorius neįmanoma įtraukti į Vakarų Vokietijos valiutos reformą. Po tos reformos Berlynas Vakarams liks devizų užsieniu.

Berlyno atstovai protestuoja, o Ehrhard juos ramina:

--Tad siūlau Berlyne, įskaitant ir rytinį sektorių, įvesti specialią valiutą. Be to, mes padidinsime Berlynui ūkinę pagalbą.

Berlyno miesto tarėjas Reuter numoja ranka:

--Ūkinės subsidijos Berlynui tėra tik paguoda; jos nesudaro jokio ūkinio pagrindo. Ūkinis gyvenimas tada neišvengiamai turės prisitaikyti prie Rytų.

Pagaliau po ilgų ginčų sutariama šiuo klausimu paruošti ir generolui Clay perduoti at-

tinkamą memorandumą. Ir britų bei amerikiečių zonų ministrai pirmininkai, kurie buvo susirinkę posėdžio Frankfurte, telegramomis kreipiasi į savo karinius gubernatorius:

"Valiutos reformos išvakarėse ministrai pirmininkai nori išreikšti susirūpinimą, kad greičiausiai nebus įmanoma praveisti valiutos reformą visoje Vokietijoje. Todėl jie tiki, kad tris vakarinius Berlyno sektorius reikėtų įtraukti į vakarinių zonų valiutos reformą."

Clay tuo tarpu guodžia vokiečius:

--Niekas dar nepasakė, kad Berlynas būtinai bus išimtas iš atelancijos valiutos reformos.

Generolo finansų patarėjai Jo F. Freeman ir Jack Bennet įsėdė dėl to "beveik beviltiško ūkinio eksperimento".

--Generole, aš matau tą skylę rytoje, -- sako Freeman, o jo kolega papildo:

--... pro kurią naujoji Vakarų Vokietijos valiuta nutekės, kaip kanalizacijos vamzdžiu.

Tuo tarpu nesunaikintame Bad Homburgo miestelyje, spygliuotojų vielių apsuptuose barakuose, vokiečių finansų specialistai ruošia valiutos reformos planus "Trizonijai", kaip gyventojų tarpe pradėtos vadinti trys Vakarų Vokietijos okupacinės zonos. Vokiečiai specialistai yra iš sąjungininkų vadovybės gavę aiškius nurodymus:

Berlynas neįtraukdamas į valiutos reformą.

Vakarinių zonų karinių gubernatorių štabuose vis dar tebe puoselėjama viltis, kad su rusais bus galima susitarti dėl specialių pinigų Berlyne, taip vadinamosios Baerenmark (Lokio markės).

Nevisi Berlyno politikai yra skaitę Leniną, bet vienas jo posakis tomis audringomis dienomis kursuoja iš lūpų į lūpas: "Leiskite man prikišti pirštus prie valiutos, ir aš turėsiu revoliuciją?"

(Bus daugiau)

KOLUMBIJA DĖL SAVO NESUVALDOMŲ BANDOLERŲ GALI PATEKTI PAVOJUN...

IGN. ANDRAŠIONAS

Žodis bandoleras ispanų kalboje reiškia gatvių plėšiką. Bet tikresnė jo prasmė bus, jei mes bandolero vardą vadinsime tautinės bendruomenės žmones, kurie kovoja prieš krašte nusistovėjusią tvarką, papročius ir įstatymus. Gal tikty juos pavadinti tautos atplaišom, neklauždom.

Reikia manyti, kad bandolery Kolumbijoje ir kituose Pietų Amerikos kraštuose buvo jau gana senais laikais. Tik jie anuo metu nebuvo toki pavojingi, gausūs ir gerai ginkluoti. Todėl ir jų veiksmams nesudarė kraštui didelės žalos ir pavojaus. Visai ši padėtis pasikeitė po šio karo, o ypatingai, kada Kolumbija pradėjo valdytis diktatūriškai.

Kolumbijos diktatūra ir krašto bandoleras ir gyvenimo viešumą atėjo savotiškais aplinkybėmis. 1948 metais Bogotos mieste vyko Amerikos respublikų konferencija. Toje konferencijoje buvo priimta Amerikos Valstybių Organizacijos charta, kuri įpareigojo visas Amerikos respublikas bendrai gynėbai, jeigu būtų pavojus iš svetimos šalies. Be to, pasmerkė tarptautinio komunizmo ir bendrai totalitarinės doktrinos viešą veiklą.

Galbūt keistas likimas lėmė, kad tuo metu Bagotos miesto gatvėje nevisai pilno proto žmogaus buvo nužudytas įtakingas liberalų partijoje advokatas ir parlamento atstovas Jorge Gaiton. Žudynių ženkle kilo Bogotos mieste revoliucija. Bet ji per 2 dienas buvo numalšinta.

Revoliucijos priežastis tyrinėjimo duomenys parodė, kad to darbo įkvėpė buvo Sovietijos pasiuntinybė. Šis reikalas pasibaigė Kolumbijos vyriausybės sprendimu, kad Sovietijos ambasada turėjo apieisti Kolumbijos sostinę Bogotą.

Dalis sąmyšio dalyvių pasislėpė nuo atsakomybės prieš teisingumo organus ir pasitraukė į Kolumbijos krašto kalnus. Reikia pažymėti, kad Andų kalnai Kolumbijoje teikia didelę apsaugą visiems prieš valdžios įstatymus nusizengusiems neklauždom.

Kalnuose daug įvairių tarpelių, daubų, sunkiai pereinamų upelių; o svarbiausia -- visos tos vietovės beveik visai neturi ne tik kelių pravažiuoti, bet ir asilams bei mulams praeiti takelių (camino de hierro). Į šitokią natūralią užuovėją pasitraukė teisingumo rankos nepalieti revoliucijos "dalyviai", o vėliau prie jų prisidėjo visokie gyvenimo nuotykių mėgėjai, kurie nenori padarais darbo dirbti. Be to, jei prisiminsime Kolumbijos krašto gyventojų būdą, jų socialinius santykius ir elgesį turtingojo su beturčiu, turtingųjų loumo daromas skriaudas, tai turėsime gana aiškų vaizdą, kad ta gėdinga XX amžiaus būklė Pietų Amerikos kraštuose prisidėjo ir papildė Kolumbijos bandolery greitas.

Po nepavykusios revoliucijos politinės aplinkybės sudarė sąlygas ateiti į valdžios sostą dviem nelabai gabiems diktatoriams. Tų diktatūrų laikotarpyje (iki 1958 metų) bandolery skaičius padidėjo, ir jų veikla bei teroras labai pagyvėjo.

Vietovėse, kuriose išsivysto bandolery veiksmas, labai nesaugūs lieka ūkininkai ir laukų darbininkai. Jų padėtis priylgsta pirmosioms karo fronto linijoms.

Bandolera jį įtakon patekusius civilinius gyventojus terorizuoja ir be jokios priežasties ir kaltės žudo. Bandoleras be sąžinės, be galios jausmo ir be jokios etikos; jis yra ginkluotas ir piktas protaujantis gyvulys. Tad į šią, jokia morale nesaistomą žmonių valdomas sritis patekė ūkiai ir jų gyventojai praranda normalias gyvenimo sąlygas. Bijodami teroro ir mirties, ramūs gyventojai palieka ūkius, trobesius, derlių ir visa tai, ko negali pasiimti, ir keliai gyventi į saugesnias vietas. Tokiai padėčiai esant, lieka tušti ūkiai, gražios kavos plantacijos, turtingi bananų sodai be jokios priežiūros. Viskas patenka į aklo likimo rankas. Turtas ir gamtos gėrybės nyksta ir pūsta. Kraštui neša didelius nuostolius ir gyventojuose kelia didelį nepasitikėjimą rytojumi.

Į tas sritis sutelkta kariuomenė ir policija savo veiksmams tikslu neatsiekia, nes bandolera sugeba greitai išsislapstyti, arba laikinai pasikelia į kalnus, į sun-

kiai prieinamas vietas. Žodžiu, tos vietovės, kuriose įsivyrąja bandolery veikla, visados yra karo padėtyje, ir labai dažnai negalima pasakyti, kas yra tikras šeimininkas -- krašto valdžia ar bandoleriai. Ir nežiūrint į tai, kad dabartinė demokratine visų krašto gyventojų išrinktoji vyriausybė kreipėsi į bandolery vadovybes, prašydama padėti ginklus, ir sutiko už padarytus veiksmus nebausti, labai maža, jį dalis paklausė. Atrodo, kad kai kuriems neklauždom toks plėšikiškas gyvenimo būdas patiko ir pasirinko jį gyvenimo šaltiniu.

Bet reikia pažymėti, kad šitos gatvės plėšikų vilkstinės kelia didelį susirūpinimą teisėtai krašto valdžiai, kad vieną dieną jos gali virsti raudonojo siaubo penktosiomis kolonomis. O tada Kolumbijos kraštas dėl savo nesuvaldomų bandolery patektų dar į didesnę pavojų.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Lake Hotel

SEVENTH and PARK Aves ASBURY PARK, N. J.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ - ATLANTO PAKRANTĖJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakaraš šokiams groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Žemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TRECIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

20 metų tos srities praktika

VOKIŠKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

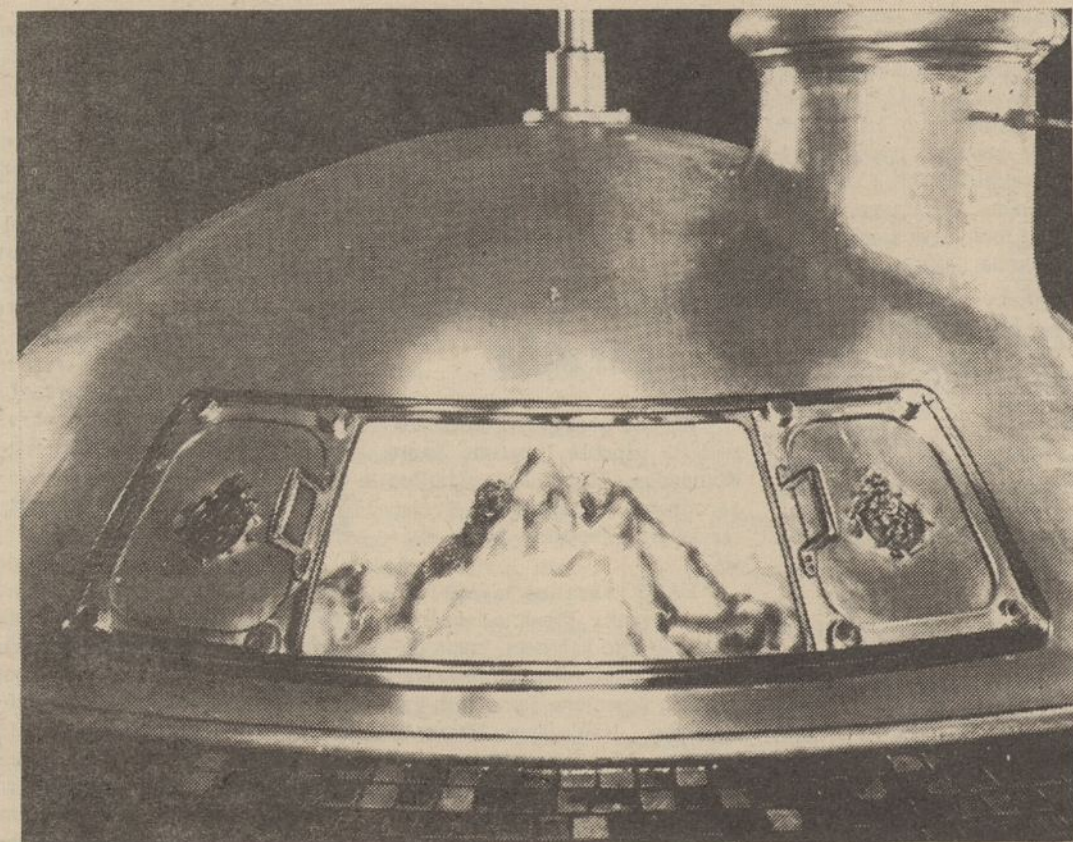
SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

Stroh's puikus skonis čia prasideda...

Parodyta viršų yra vienas iš Stroh's 19 blizgančių vario katilų. Apacioj šių katilų, liepsnos virš 2000 laips. temperatūros, juos verda. Šis didelis karštis duoda geriausią skonį iš puikiausių dalykų. TAI IR YRA UGNIES VIRIMAS!

Ugnies virimas duoda lengvesnį, skanesnį, daugiau gaivinanti alų, nepalyginamą su kitais. Joks kitas Amerikos alus nėra verdamas taip -- ugnim verdamas 2000 laips: -- ir tas yra dėl to, kad joks kitas Amerikos alus neturi skonio kaip Stroh's! BANDYK STROH'S STANDIEN!

Jums patiks

Stroh's

šviesesnis!

DABAR VIETINĖMIS KAINOMIS

The Stroh Brewery Company Detroit 26, Michigan

Sibiro tremtinio atsiminimai (41)

A. Valasevičius

IŠ UŽSIENIO GAUNAM PIRMAJĄ SIUNTINĮ

Vieną dieną sulaukiam didelės naujienos. Ateina pakvietimas siuntiniui atsiimti. Ir ne bet kokiam, bet iš užsienio, siųsto per Raudonąją Kryžį. Jo čia paštas neveža ir reikia atsiimti tik iš Dolgimosto.

Mums dar reikia važiuoti galutinai sutvarkyti dokumentus. Dėl jų jau važinėjom septynis kartus į Dalgimostą. Man priklausė dviejų mėnesių atostogos, kurias ir pravažinėjau. Ir čia viską papasakot sunku. Kiek mes pildėm visokių blankų su smulkiausiais atsakymais į klausimus. Rodos viskas jau buvo, bet dar reikia pristatyti vaikų fotografijas. Kur juos nufotografuoti? Turėjo čia aparatą techninis vadovas, bet pernai važinėjo į Maskvą ir ten pavogė. Ir mes visi apgailėjom bardami vadovą, kam užsiūpsojo ir nepajuto, kaip vagis nupiovė dirželį.

Vaikus nuvežam į Pokatijevą. Ir laimei, ten suradom fotografą. Anksčiau čia atvažiuodavo fotografas kartais iš Dalgimosto. Tam reikalui mes puošdavomės, kaip išmanydami. Skolindavomės geresnius drabužius ir iš draugų.

Pagaliau mes dokumentus baigiam tvarkyti, jei vėl ko iš naujo nepaprašys. Ir dabar pradėdam labiau laukti pranešimo.

Išleidžia panašius į mus, tat tikim, kad būsim išleisti. Žinau, jeigu gautume priešingą žinią, uošviai iš karto sunkiai susirgtų.

Senutė daug kartų man aiškino, kad jos šiam pasaulyje nedideli norai. Tik bijant, kad nebūtų palaidota šituose, neaptvertuose ir gyvulių mindžiojamuose kapuose. O jeigu ji dar susitiks su savo seserim ir giminėmis, tai bus išsipildę visi jos troškimai.

Mes dabar daugiau taikomės prie padėties ir neniumam. Šiandien žmona, gavusi nusipirkti kilogramą sviesto, jį vėl atidavė valdžiai, kad pavytų Ameriką...

Parsivežiam siuntinį. Parodau jį ir atėjusiems tautiečiams. Visi stebisi. Visas labai gražiai įpakuota. Visi dalykai per daug brangūs, lyg propagandai atsiųsti: kakao, šokoladas, medus, su vitaminais vaisių sunkos, šprotai, išgarin-

tas pienas, vaistai. Kitų net vardų nežinom, bet turi gerą skonį. O įpakavimas ypatingas. Mes stebimės, kad kiekvienai konservų dėžutei atidaryti ir raktelis pridėtas.

Mes čia dabar ne alkani. Maistas pagėrėjęs. Gaunam nusipirkti arklinės dešros. Kilogramas kaštuoja 18 rb. Ji tikrai skani, visi valgom su apetitu. Perkam žuvies konservų. Du kartus į metus gaunam miltų. Miltų duoda po 2 kg. darbininkui ir po 1 kg. išlaikomiems. Tai būna per didžiasias šventes, — spalio revoliucijos ir gegužio pirmąjį.

Cukraus yra visuomet. Jo nebūna tik kai prinoksta uogos. Ir nebūna su tikslu, kad uogautojos nevirtų uogienės, bet surinktas uogas parduotų į krautuvę. Už kilogramą rinktų juodųjų serbentų moka 3 rublius. Mes tokią tvarką jau gerai žinom ir iš anksto cukraus susitauptom.

Sviesto ir net kiaušinių kartais atveža ir mes galim

galvojai iš mūsų išvažiuoti? Užvakar Dolgimoste mane klausinėjo apie tave du jaunį, nematyti vyrai. Man buvo panašu, lyg jie iš Lietuvos MVD. Na ką, aš pasakiau visą tiesą. Tu vyras ramus, darbštus, ne vieną kartą buvai pagirtas už gerą darbą. Ir nieko blogo apie tave negirdėjau. Bet man liepė viską smulkiai sužinoti. Aš į tavo smagenis negaliu įlįsti, taip pat ir tu į mano. O ką žinojau, tai ir pasakiau. Dar sako, reikia ir pasirašyti, kad žinios teisingos. O ką jūs galvojat, ar kad Ivan Ivanovič neat-sakingas savo žodžiams. Žinoma, aš ir pasirašiau. Važiuk, man negaila. Vistiek tu niekur nepabėgsi. Ir Lietuvoj yra MVD.

Aš tik dabar supratau, kad jis visai nežino, kur aš darau žygius išvažiuoti. Ir jam padėkojau pasižadėdamas, kad kur bebūsiu, būsiu sąžiningas ir teisingas. Eidamas galvojau ką kiti apie mane jiems papasakoj.

Senutės didžiausia baimė, kad nebūtų palaidota šituose neaptvertuose ir gyvulių mindžiojamuose kapuose...

Vyt. Raulinaičio iliustracija

pirkti. Kartais daro išimtis ir tiems, kurie turi karves, neparduoda, bet mes neužsigaunam. Kartą mane susitinka senas šio kaimo gyventojas, amnestuotas partinis Ivan Ivanovič. Jis yra kurčias ir kalba garsiai mosikuodamas rankomis.

— Tai ką, drauguži, su-

Pagaliau davė teisę tremtiniam kitur išvažiuoti, kurių nusikaltimai nedideli. Jų teisės įvairiai dar aprėžtos. Vieni jau gali važiuoti po visą Tarybų Sąjungą, tik negali apsigyventi dideliuose miestuose. Lietuviams tokie suvaržymai, kad negali apsigyventi Lietuvos Respublikoj. Jiems aiškina, kad mus ištremė patys lietuviai ir dabar reikia paduoti prašymus dėl įvažiavimo ir apsigyvenimo į Lietuvą. Tuos prašymus reikia paduoti Lietuvos vidaus reikalų ministerijai. Aš jokių prašymų, žinoma, nerašau.

Kitam numeryje: Girtuoklis maskvietis mus nori pamokyti kultūros.

Būrelis skaučių, dalyvavusių stovykloje prie Pymatuning ežero. Iš kairės: J. Karaliūtė, N. Kuncaitė, R. Zagarskaitė, A. Karaliūtė, N. Petkevičiūtė, E. Augustinavičiūtė ir D. Orentaitė.

LIETUVYBĖS LAUŽO KIBIRKŠTYS

Clevelando skautų stovykloj apsilankius

Balys Auginas

Jau senokai mokyklų durys užsidarė, ir gražus lietuviško jaunimo spiečiai išlėkė į vasaros glėbį. Pabiro, tarsi žirniai, po visas paskvietes ir kur čia, rodos, juos ir besurinksi į krūvą: valia valužė siausti, valia jaunam laisve ir pelnytu poilsiu naudotis, valia saulėj krykštaut po atviro dangaus langais...

Tačiau tėvams ir "prisiekusiems" jaunimo auklėtojams, kurie dieną naktį nesumerkia akių, budėdami jaunimo ateities sargyboje, ir šis vasaros burtų laikotarpis atneša savotiško susirūpinimo -- kaip sveikai ir naudingai mūsų jaunimas galėtų praleisti šį atostoginį laiką.

Gyvenant ne Tėvynėje ir nejauciant gimtosios žemės traukos, visiškai suprantamas tėvų sielojimasis išlaikyti savojo jaunimo tautinę dvasią, jį išauginti ir išauklėti taip, kad šis atžalynas ateityje išsikerotų į vešlų lietuviškos sodą, mezgant lietuviškus vaisius. Vyresnieji norėtų, kad jaunieji perimtų lietuviško gyvenimo vadeles, įsisąmonintų gražiasias mūsų tautines tradicijas, lietuviškai galvotų ir jaustų. Visam tam yra būtina bendra lietuviška aplinka, lietuviška nuotaika. Ir, žinoma, meilė. Meilė viskam, kas lietuviška ir sava. Meilė ne tik sava žemei, savojo krašto praeičiai, bet ir savam broliui -- tautiečiui.

Sutikime, kad viena tokio lietuviško auklėjimo apraiškų yra jaunimo sambūriai, sąskrydžiai -- jaunimo vasaros stovyklos. Jos sujungia jaunimo širdis į vieną bendrą didelę šeimą. Ir tos šeimos rūpesčiai, vargai -- tarpusavy bendraujant -- tampa labiau suprantami, artimi, jais bendrai sielojamasi, bendrai jais ir gyvenama.

Mūsų skautai kiekvieną vasarą patys iškilauja ir kas kartą kviečiasi jauną ir "žalią"

priaugantį lietuviškąjį jaunimą papildyti jų gretas. Jie skatina tėvus leisti savo vaikus su jais, stovyklauti, susipažinti su skautybės dvasia, pagyventi bendrą gražią broliška nuotaiką, pralaidžiant sveikai gamtoje keletą įdomių įspūdingų savaitių. Visa tai, kas vyksta stovykloje viešai parodoma svečiams -- lietuviškai visuomenei -- kuri visad nuoširdžiai kviečiama apsilankyti, susipažinti, kaip yra tvarkomos tokios stovyklos, kokia dvasia jose vyrauja.

Kas apsilankė ir pats savo akimis pamatė tokias skautų stovyklas, tas tikrai neapsivylė, bet kartu su dirbančiais gražų lietuviškumo darbą pasišventė lais galėjo pamatyti ir reikšmingus jų darbo vaisius.

KELIAS VIEŠKELIS MUS VEDA Į SKAUTIŠKUS TRAKUS

Yra Pensilvenijoje toks gražus Pymatuningo ežeras. Apie šį ežerą susispietė Clevelando lietuvių skautų širdys ir įkūrė lietuviškąjį TRAKŲ palapinių miestą. Kodėl šis palapinių miestas tapo pramintas TRAKŲ vardu -- nežinau. Tačiau, spėju, gal dėlto, kad jis, kaip kuriais atžvilgiais, primena mūsų Trakų ežerą: jame netgi ir sala yra -- kažkas panašaus į Pilies salą, kurioje buvo Vytauto Didžiojo pilies griuvėsiai... Tik dangus ten kitoks. Ir debesys, ir miškai...

Taigi, sugūžėjo čia Pilėnų Tunto skautai -- "žemyno pajėgos", jūreivija (su savo laivais ir kitokiais žlapiais jūreiviams pabūklais), na, ir sesės Neringos Tunto skautės prisiliejo kiek atokiau nuo jų. Jos, sako, pasijutę, lyg prie Kuršių Marių -- norėdamos išsiskirti, savąją stovyklą pavadino žiuo gražiu lietuviško kempelio vardu. Taip ir prasidėjo stovyklavimo

dienos -- saulėtos, linksmos, gubiamos žvaigždėto dangaus, sklindinos jaunystės juoko, išdaigų ir linksmy skautiškų dainų...

O tėvai, kurie savo vaikus atidavė ton gražion stovyklon, aišku, tuojau pat per pirmąją jų nebuvimo savaitę pajuto kažkokią tuštumą namuose ir savotišką reumatą širdyse -- o kaip tie mūsų "pupuliukai" ten vieni "žiauriose gamtos sąlygose" kovoja su "žiauria" kasdienybės buitimi necivilizuotos miškingose vietovėse? Ir kaip jie žiauriai apsigyvilė -- įsitikino tik skautų pakviesti į svečius.

Vienas tokių, ilgesnio ir smalsumo širšių apipultas, buvau ir aš, kursai vos pralaukęs savaitę, išskubėjau į skautišką laužą, per greitumą vos ir žmonos nepamiršęs. Laimei ji pasistengė neužmiršti savęs. O kad tiems mūsų skautams gyvenimas būtų lengvesnis ir sotesnis, žmone -- kaip ir kiekviena jautri motina -- lauktuvių tiek įsidėjo, jog net mašina vienan šonan pakrypo.

--Na, gulbele tu baltoji, -- sakau baimindamasis -- prikrovel čia, tarsi badmirio metal siautėtų toje skautų stovykloje. O ji man ir atitarškia atgalios: --Daug tu žinai! Juk, vargšai vaikai, ten prisilakstę po tuos miškus gryname ore, tikriausiai, alkani dūsauja, žiūrėdami namų link.

Na, pagalvojau, ko čia su moteriške -- ir dar nuosava -- ilgai rokusiesi. Oras, žinia, grynas. Stebuklo didelio nebus, jei ir peralks.

Taip mes ir išsileidžiame pakeliui vieškeliu, kuris čia kildamas aukštyn, tai vėl stagičiai riedėdamas žemyn į slėnį, neša mus į senovės indėnų žemėje įkurtą lietuvišką palapinių sodybą -- skautišką Trakus...

DANGAUS PLATYBĖ IR PUŠŲ KVAPAI

Apypiečiu atidardam į stovyklavietę. Čia, anot Dirvos korespondento, "palapinių miestas alsuoja pušų kvapu ir gėrasi dangaus platybė". Mus pasitinka du žaunūs vilkai prie stovyklos vartų, išlakiai pasistieję, tarsi rengtųsi kopti į debesų viršūnes. Viršuje užrašas TRAKAI. Norėdamas pasiskonėti istoriškai didybę, pro šalį bėgančiam vilkui sakau:

--Gražiai čia įsitaisė. Kokie puikūs tie geležiniai vilkai, ar nebijai, kad kartais jie imtų ir sustaugty?

--Kad jie mediniai, ponasi! --Gražina tas mažius mane realybėn.

--Mūsų jaunoji karta neturi romantikos, per daug realistiška -- sakau žmonai, niūriai žiūrėdamas į nubėgantį pipirą -- vilkiuką.

Kiek dešiniau nuo kelio, prie medžio prikaltą gražią medinę drožinėta kopytėlę. Čia, jos pavėsyje, laikomos pamaldos.

(Nukelėta į 6 psl.)

Saulius Venclauskas pastatė naują rekordą jaunų Bkl, nustumdamas rutulį 42' 6 3/4". Toliau matyti A. Petkevičius, K. Augis ir T. Piktura.

Dirvos nuotrauka

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Ruošiamės 45 metų sukakčiai

Dirva šį rudenį švenčia 45 metų sukaktį. Sukakties iškilmės įvyks rugsėjo 24 d. Clevelande, Slovenian Auditorium. Dabar, kada iki tos šventės yra likę pusantro mėnesio, jai intensyviau ir ruošiamasi. Sudaroma šventės programa Dirvos sukakties paminėjimui, koncertui ir spaudos baliui. Norima taip programą suderinti, kad ji visiems būtų įdomi, patraukli ir nuotaikinga. Norima, kad joje dalyvaujantieji pagyventų didelės lietuviškos šventės nuotaiką.

Dirva jau eilę metų yra visuomeniniais pagrindais tvarkomas laikraštis. Jo leidėju gali būti kiekvienas lietuvis, nustatytu įnašu įsijungęs į Vilties Draugiją. Šiuo metu tokių leidėjų jau yra virš 500. Ir jų skaičius kiekvienais metais auga.

Kaip žinia, pradėta labai kukliais ištekliais. Ir net daugeliui abejojant, ar šiais laikais, kada nutautinimo banga skina savo aukas, begalima padaryti didelių žingsnių pirmyn. Bet padaryta ir toliau daroma.

Nuo to laiko, kada Dirva perėjo į visuomenines rankas, ji iš savaitraščio išaugo į tris kartus per savaitę einančią laikraštį. Ji spausdinama tokiomis savomis ofsetinės spaudos primonėmis, kokių joks kitas lietuviškas laikraštis dar neturi.

Visuomeniniais pagrindais tvarkomas laikraštis, švedamas savo 45 metų darbo sukaktį, labiausiai ir nori, kad prie tos šventės pasisekimo daugiausia visi ir prisidėtų. Tuo tikslu mes ir kreipsimės lygiai į visus Dirvos skaitytojus ir Vilties Draugijos narius. Kreipsimės, palyginti, su nedideliu prašymu, kurį reikia tikėtis, jūs išpildysite. Išpildysite, kad visi mūsų užsimoti Dirvos gerinimo planai būtų ne kiek nesustojant vykdomi. Tat tuo tikslu kiekvienas Dirvos skaitytojas gaus atskirą laišką.

Kiekvienas iš jūsų žinote arba bent nujauciate, su kiek sunkumu tenka susidurti, kad laikraštis ne tik išsilaikyti, bet augti ir, nuo gyvenimo greičio ne kiek neatsilikdamas, modernėti. Kaip jūs nebeborite važinėti pasenusiais automobiliais, taip jūs be jokio entuziazmo ir rankas imate ir pasenusius išvaizdos laikraščius. O dar jautriau tai atskiria mūsų priaugantis jaunimas, kurį norime ne tik tarp lietuvių išlaikyti, bet ir lietuviško gyvenimo vadais išsiauginti.

Dirvos paskutiniųjų kelerių metų kelias ir vedė į laikraščio moderninimą. Iš dalies tai jau pasiekta. Daugelis laiškų, atėjusių iš skaitytojų ir Dirvos augimą stebinčių, sako, kad prasižvelgė ir kitus užpakali palikom. Bet mes, kurie čia nuolatos dirbam gerai žinom, kad reikės dar labai daug darbų atlikti, kad be Dirvos negalėtų apseiti jokia lietuviška šeima. Ir tai yra mūsų tolimesnis tikslas. O jo siekiant reikės daug dirbti. Reikės daug talkos iš mūsų gausių bendradarbių, talkininkų ir bičiulių.

Tat tokiomis mintimis mes ruošiamės pasitikti Dirvos 45 sukaktį. Ir būtų labai džiugu, kad jos iškilmės dalyvautų daug mūsų skaitytojų. Daug iš Clevelando, kuriems lengviausia atsilankyti, bet daug ir iš kitų, artimesnių ir tolimesnių lietuvių kolonijų. Būtų ne tik smagu, bet ir tolimesniam darbui drąsu, kad ši Dirvos šventė būtų visų prisiminta. Prisiminta kuo kas išgali. Vieni atsilankydami į šventės iškilmės, kiti atsiųsdami savo linkežimus ir paramą ateities darbui. Ir visiems, kurie tik Dirvos 45 metų sukaktį atsiminsit, iš anksto širdingai dėkojame.

B. G.

PER MAŽA, AR PERDAUG
IDĖJŲ?

Skaitytojas L.D. iš Brentwood Md., prikišo mano kronikoms apie V. Alanto romaną "Tarp dviejų gyvenimų" porą trūkumų. Pirmas, kad aš netrodė, jog Alanto romanas yra stiprus ir įdomus mūsų laikmečio lietuviškas literatūrinis dokumentas. Apie geras knygas ne kartą prirašoma daugiau komentarų, kritikų, aiškinimų ir papildymų, negu jos pačios turi puslapių. Trumpose laikraštinėse knygų apžvalgose neįmanoma ir nėra reikalo išsamiai atsakyti į visus klausimus ar smulkiai pagrįsti visus teigimus. Nebeliktų kas veikti skaitytojų. Perskaitęs knygą išties, skaitytojas pats daugiau pamato ir pajunta.

Antras prieaištas, jog aš klydęs, kam nenurodęs "didžiausio romano trūkumo" -- idėjų trūkumo -- jame. Deja, tokio "trūkumo" aš nenorėjau ir negalėjau

iškelti, nes jo romane nėra. Čia mes, atrodo, su ponu L. D. pagrindinai skiriamės: mano nuomone ir skoniui, to idėjų trūkumo Alanto romane yra ne per mažai, o gal per daug, ir tai net pažymėjau, kaip ydą. Mat, per daug idėjų ir idėjų trūkumo literatūros veikalą kartais padaro per daug "idealistišką" mokslinį, filosofinį, publicistinį, tendencinį, kas jam pradeda kenkti, kaip meno kūriniui. Visi gerieji romanai nėra idėjų reklama ar idėjų sandėliai, bet žmogaus likimo ir laiko trukmės vaizdavimas.

Alanto romane yra socialiai idėjų apie laisvę, partizanų kovų prasmę, žmogaus sugyvenimą ir laisvės kovotojų margišką idealizmą. Taip pat keršto idėja ar "neturėjimo kur dingti, kaip tik į mišką" idėja romane yra ryški ir visiškai pagrįsta Lietuvos anuometinio gyvenimo tikrove. V. Alanto romanas nėra koks Lietuvos Laisvės Komiteto memorandumas ar rezoliucija Jungtinėms Tautoms, jis nėra ir kokia Lietuvos išlaisvinimo programa ar rezistencijos istorija.

Kiek mano kritikas L.D. orientuojasi literatūrinės kritikos ir žurnalizmo terminuose, parodo tai, kad jis mane vadina recenzentu, o mano rašinius recenzijomis. Mano keturios kronikos Alanto romano pasirodymo

Lietuvių Tautinis Sąjūdis

Naujuosius nuostatus priėmus

Jonas Paplėnas

Atskirai šiame puslapyje mes skelbiame Lietuvių Tautinio Sąjūdžio ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybų sutartus ir š. m. birželio 5 dieną Tabor Farmoje pasirašytus Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybės nuostatus.

Šie trumpi ir nesudėtingi nuostatai į organizacinę tautinės srovės santvarką atneša eilę esminių pakeitimų. Būdingesnius mėginsime bent trumpai aptarti. Tačiau prieš tai turime truputį grįžti į praeitį.

LIETUVIŲ TAUTINIS SĄJŪDIS PRAEITYJE

Lietuvių Tautinį Sąjūdį įkūrė Vokietijoje atsیدūrę tautinės ideologijos žmonės. Ten jis veikė kaip pilnutinė, savarankiška organizacija. Turėjo centrą, padalinus, narius. Šaukė suvažiavimus ir sueigas, ruošė programas. Jungė tautinės minties žmones ir juos atstovavo bendrinėse lietuvių organizacijose. Leido informacinius biuletenius.

proga (viena iš jų buvo grynus reportažas -- pasikalbėjimas su autoriumi) galėtų būti vadinamos žiokiais ar kitokiais vardais, bet tik ne recenzijomis. Šiuo atveju nebuvau recenzentas ir jokių recenzijų nėrašau.

Bronys Raila,
Los Angeles, Calif.

PRAŠAU ĮTİKINTI

Skaitau rugpiučio 10 dienos Dirvoje pranešimą, kad leidžiamai lietuviškai parašyta knyga apie antrąjį pasaulinį karą. Okadangi lietuviškai parašytą knygą išleisti nelengva, tai autorius -- leidėjas šaukiasi visuomenės pagalbos, kviesdamas prenumeruoti knygą iš anksto (ir skubiai, iki rugsėjo galo) ir žadėdamas prenumeratorių pavardes išspausdinti knygoje, atseit, pasiskelbti juos viešai, kaip atlikusius patriotinę pareigą.

Bet, prieš tą menamai patriotinę pareigą atlikdamas, visdėlto norėčiau būti aiškiau įtikintas, ar iš tikrųjų tokia knyga dabar lietuviams užsieniuose leisti visuomeniniu požiūriu svarbu, ir ar ištikrųjų verta kam nors dėtis sau ant pečių jos išleidimo našta, o kitiems skubėti į pagalbą, kad nešėj po ta našta nesukluptų?

Antrojo pasaulinio karo istorijų ir analizių kitomis kalbomis jau yra parašytų ir išleistų daugiau, negu paskiras asmuo pajėgų perskaityti. Lietuviai, kuriems galėtų būti įdomu ir svarbu smulkmeniškai įsigilinti į to karo įvykių eigą ir jų analizes, atrodo yra pajėgūs atitinkamos literatūros pasiskaityti kuria nors svetima kalba. Tiems iš mūsų, kurie 15 metų po to antrojo pasaulinio karo begyvendami svietimuose kraštuose dar nepajėgę pramokti nei vienos tų kalbų, kuriomis yra literatūros kalbamąja tema, man regis, turbūt užtenka apie tą karą žinoti tiek, kiek jie patys atsimeina ir kiek jie turėjo progos per 15 metų paskaityti mūsų pačių lietuviškuose laikraščiuose. Specialiai jiems leisti knygą tokia tema, man regis, būtų nereikalinga prabanga. Todėl, kol nesu kitaip įtikintas, nesu linkęs skubėti tokios knygos sumanytojų į pagalbą. Netgi manau, jog yra reikalingesnių dalykų, kurių paremti visuomenė nebespėja, ar net nebeori, pasiteisindama per dideliu visokių atsikreipimų gausumu.

Be to, siūlant knygą iš anksto prenumeruoti, pridera duoti bent šią informaciją: 1) Ar tai originalus veikalas, ar esamos literatūros kompiliacija? 2) Ar tai tik faktų aprašymas ar taip pat ir analizė? 3) Ar apie dalyką kalbama tik militariniu, ar politiniu, ar socialiniu požiūriu? 4) Kurio požiūriu apie tą dalyką rašyti autorius yra autoritetingas bei koks to autoritetingumo pagrindas?

Nei autoriaus pavardę, nei adresą, nei netgi nurodymą, kad turinį peržiūrėjo gen. S. Raštikis į tuos klausimus neatsako. S. Kirtiklis, Brooklyn, N.Y.

Emigracijai į kitus kraštus prasidėjus, turbūt, apie 90% Lietuvių Tautinio Sąjūdžio narių atsikėlė į JAV. Didelė jų dauguma čia įsijungė į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą. JAV-se atsidadūrė ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė. 1957 metais ji buvo korespondenciniu būdu, dalyvaujant viso laisvojo pasaulio tautinės minties žmonėms rinkimuose, perinkta ir eina pareigas ligšiol.

Vengdama Lietuvių Tautinio Sąjūdžio ir Lietuvių Tautinės S-gos dvilypumo, Lietuvių Tautinis Sąjūdis neorganizavo Sąjū-

Naujojo Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybės bus sudaroma delegavimo keliu. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdyba į ją deleguos 5 narius, Kanados Lietuvių Tautinės S-gos centro valdyba 2 narius ir kitų kraštų tautiniai junginiai po 1 narį.

Tiek Kanada, tiek kiti kraštai (Vokietija, Anglija, Australija, Pietų Amerikos valstybės ir kt.) į Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybę nebūtinai turi skirti žmones, gyvenančius tuose kraštuose. Jų atstovais Vadovybėje gali būti jų pačių parinkti žmonės, gyveną JAV-se. Jie juos galės deleguoti į naują Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Va-

LIETUVIŲ TAUTINIO SĄJŪDŽIO VADOVYBĖS NUOSTATAI

1. Bendroje lietuvių tautinės srovės veikloje ir Lietuvos laisvinimui skirtingose organizacijose, savo paskirtimi išsėnančiose iš vieno krašto (valstybės) ribų, lietuvių tautinė srovė dalyvauja Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu.

2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė sudaro kiekvienų lyginių metų pradžioje Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguoti penki nariai, Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguoti du nariai ir po vieną narį nuo lietuvių tautinės srovės iš kiekvieno kito krašto.

3. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė:

a) dalyvauja pirmajame straipsnyje nurodytoje veikloje ir organizacijose,

b) bendradarbiauja su Amerikos Lietuvių Tautine Sąjunga ir,

c) palaiko ryšius su kitų kraštų lietuvių tautinės srovės junginiais.

4. Šie nuostatai, pritariant kitų kraštų lietuvių tautinės srovės junginiams, yra priimti Lietuvių Tautinio Sąjūdžio ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybų 1960 metų birželio mėn. 5 dieną.

(Parašai)

džio skyrių Amerikoje, o tenkinosi ryšininkais, kurie palaikydavo kontaktą tarp centro ir periferijų. Buvo juntama, kad tokia padėtis nėra normali ir kad ji reikalinga reformos. Ir ta reforma dabar vykdoma.

KAS YRA LIETUVIŲ TAUTINIS SĄJŪDIS DABAR?

Tas pats -- Lietuvių Tautinio Sąjūdžio -- vardas dabar reiškia ne tą patį, ką jis reiškė prieš reformą. Skirtinga dabar jo apimtis. Kitaip sudaroma jo vadovybė. Štai keli būdingesni jo bruožai.

ORGANIZACIJA. Po reformos Lietuvių Tautinis Sąjūdis gauna naują sampratą. Iki reformos tuo vardu vadinome Vokietijoje įkurtą organizaciją. Dabar Lietuvių Tautinis Sąjūdis reiškia ne vienos organizacijos vardą, bet visos tautinės srovės visumą. Tą visumą sudaro eilė tautinių organizacijų: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga ir visi kiti tautiniai lietuvių junginiai kituose kraštuose.

Lietuvių Tautinis Sąjūdis dabar yra lyg ir įvairių kraštų tautinių lietuvių junginių konfederacija specialiam -- Lietuvos laisvinimo -- uždaviniui.

SĄJŪDŽIO VADOVYBĖ. Prieš reformą Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė buvo vienos organizacijos vykdomasis organas. Po reformos Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė yra tautinių organizacijų atstovybė Lietuvos laisvinimo darbui, vykdomam globaliniu mastu. Kitais žodžiais -- tai Lietuvos laisvinimo akcijai, kuri nesiribuoja vienos valstybės teritorija.

Šį pagrindinį savo uždavinį Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė vykdo arba tiesiog arba per bendrines Lietuvos laisvinimo institucijas. Šiuo metu tokios bendrinės Lietuvos laisvinimo institucijos, kuriose Lietuvių Tautinis Sąjūdis atstovauja tautinei srovei, yra Lietuvos Nepriklausomybės Tarka ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Reikalui esant, Lietuvos Tautinio Sąjūdžio Vadovybė gali deleguoti atstovus ir į kitas Lietuvos laisvinimui skirtas institucijas.

Antras Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybės uždavinys -- palaikyti ryšius su kitų kraštų lietuvių tautinės srovės junginiais, teikti jiems informaciją ir sugestijų ir kt.

Praeityje Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybė rinko Sąjūdžio nariai, Dabartinis Sąjūdžio Vadovybė yra išrinkta korespondenciniu būdu 1957 m.

narių, nerinkis ir nario mokesčio. Sąjūdžio Vadovybės darbas turės būti finansuojamas tautinių organizacijų centru, kurie deleguoja į Sąjūdžio Vadovybę savo narius.

Gali, žinoma, Sąjūdžio Vadovybė prasimanyti lėšų ir savo iniciatyva.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS VAIDMUO

Iš Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Vadovybės nuostatų matome, kad Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai skirtas didžiausias vaidmuo, Tautinio Sąjūdžio Vadovybė sudarant. Ji siunčia į Tautinio Sąjūdžio Vadovybę net 5 narius. Tai padaryta apgalvotai. Tuo norima pabrėžti ypatingą JAV tautinės minties lietuvių svorį Lietuvos laisvinimo akcijoje, išplaukiantį iš jų gausumo, medžiaginio jų pajėgumo ir iš tos aplinkybės, kad Lietuvos laisvės problemos sprendimą pirmoje eilėje lems jų gyvenamojo krašto -- Jungtinių Amerikos Valstybių -- vyriausybės politika.

Memorandumas

Valst. Departamentui

Liepos 23 d. sukako 20 metų, kai 1940 m. liepos 23 d., Summer Welles, ėjęs tuo laiku Valstybės Sekretoriaus pareigas, pasmerkė Sovietų Rusijos veiksmus, nukreiptus prieš Pabaltijos Valstybes, ir pareiškė, kad JAV nepripažins Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos.

Liepos 28 d. taip pat buvo istorinė data, nes tą dieną 1922 metais JAV pripažino Lietuvą de jure.

Ryšium su šiomis sukaktimis, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Atstovai įteikė Valstybės Departamentui atitinkamus memorandumus, nurodė Sovietų Rusijos agresijos veiksmus ir pareiškė JAV Vyriausybei ir Tautai padėką už Amerikos paramą Pabaltijo tautoms, kovojančioms dėl Laisvės ir Nepriklausomybės.

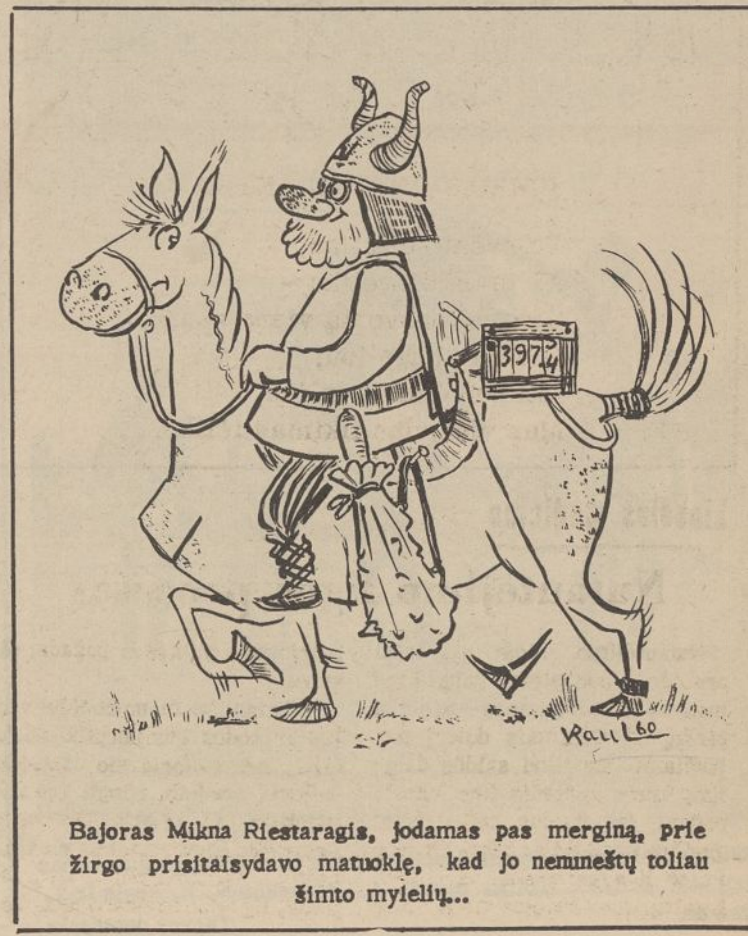
SPAUDA

Australijos lietuvių laikraštis "Mūsų Pastogė" paskelbė žinių apie dail. Henriko Šalkausko pasisekimą. Rašoma:

"Visai neseniai dail. Henrikas Šalkauskas viešėjo Londone su savo kūrinių "15-ros Australijos Moderniųjų Dailininkų Parodoje" (nuo 1960.3.21 iki 1960.4.9).

Iš tos parodos londoniškė "Orient Line" nupirko S.H. MacDonald Hessingo ir H. Šalkausko darbus puošimui neseniai princesės Aleksandros pakrikštyto liuksusinio 40,000 tonų laivo "Orania", kuris plaukios tarp Anglijos, Australijos ir J.A.V.

Dabar jis vėl gavo oficialų kvietimą dalyvauti "II-je Tarp-tautinėje Biennialinėje Grafikos Parodoje" Tokijo, kuri vyks nuo lapkričio 5 iki gruodžio 6 dienos. Po to bus dar perkelta vienam mėnesiui sausyje į Osakos ar Kyoto miestą. Toje parodoje dalyvaus tikrai kvietieji iš viso pasaulio dailininkai grafikai, rekomenduoti tų valstybių meno ekspertų ir kritikų. Geriausiems darbams yra paskirtos 9 premijos: 2 po 300,000 jenų, 4 po 100,000 jenų ir dar trys nepaskelbtos."

Bajoras Minkas Riesteragis, įdomas pas merginą, prie žirgo prisitaisydavo matuoklę, kad jo nemušty toliau šimto mylių...

IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS

Skryrius pasirodo periodiškai, susirinkus pakankamam tulžies kiekiui

Redaguoja: TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Mūsų platforma

Teisybės Mylėtojų Draugija, šiais rinkiminiais metais tvirtai pasiryžusi reikšti teisėtas pretenzijas į jai priklausančią bendruomenės valdžią, į visuomenės turtą ir veikėjų garbę, savo slapoje konvencijoje visuotinais ir entuziastingais aplovismentais patvirtino šią pažadų platformą:

Kadangi visos mūsų partijos ir sambūriai iš kairės ir dešinės nuosirdžiai remia Kennedy ir taip pat lygiai nuosirdžiai remia Nixoną, mes konstatuojame, kad visų lietuvių vienybė yra galima tik tada, kai jų valdžios priešakin renkamasis nelietuvis. Tai turėdami galvoje, mes pasižadame surasti tokius visiems priimtinius kandidatus į pirmininkus Altui, Balfui, Vlikui ir Diplomatiniam mūsų korpusui.

Siekdami tautiečių finansinės politikos taupumo, mes siūlome savo vadovaujantiems veiksmams aukas ir algas sudėti ne doleriais, o miego milteliais, nes tada su daug mažesniu išlaidum sulauksime tų pačių vadavimo veiklos rezultatų ir dar išvengsime giliai miegančių veikėjų nosių tarpusavio trynimosi.

Mūsų spaudos politiniam mintijimui sumoderninti mes pasižadame kiekvienam laikraščiui ir žurnalui parūpinti po atskirą salčių. Tada nereikės to paties vieno bendradarbiavimo naudotis kairiesiems ir dešiniams.

Mes pasižadame surengti Vliko ir Diplomato mūsų sukakties minėjimą, daug iškilmingesnį, negu žalčio ar Durbės, tuo sudarydami naują progą tautiečių narsumui pademonstruoti.

Kad nereikėtų savo lėšomis dypukam skraidyti į Lietuvą atsiminimų atnaujinti, mes pasižadame pargabenti iš Lietuvos keletą pavyzdinių enkavėdistų, kurie, važinėdami po kolonijas, galėtų už dyką kiekvienam norinčiam duoti į skūrą, nagano rankena išversti priešakinius dantis, cizoriku atšerpetoti nagus ir pančiu užveržti pergyvenimams atitinkamai jautrią vietą.

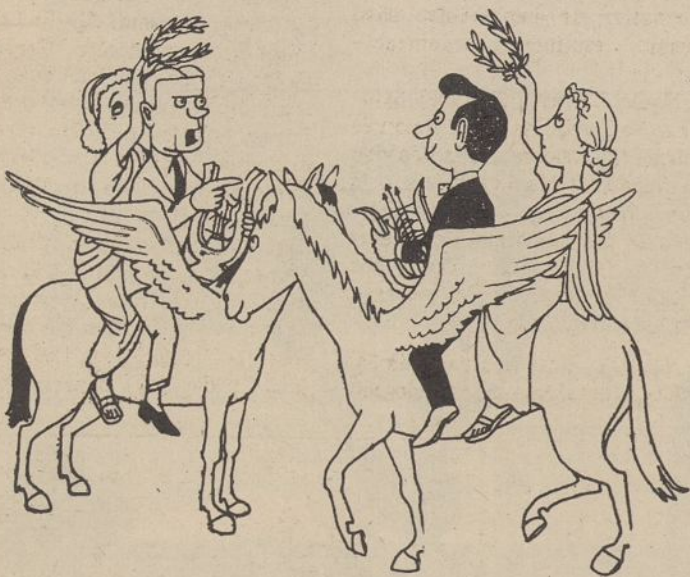
Kultūrinėje srityje mes pasižadame suorganizuoti visos lietuvių tautos operą Chicagoje, kurioje suvažiuotų visi galėtų išsidainuoti viens kitam visą savo ilgų metų neapykantą ir su palengvėjusia širdimi grįžti namo į fabrikus.

Mes pasižadame griežtai uždrausti betkurius parodas, kuriose nerodomi mūsų baldai, automobiliai, žmonių playtexai ir literatūrinių asarų puodeliai, ar kuriose garbės lakštai dalijami ne tiems, kurie jų nori.

Norėdami užtikrinti visiems kūrybinę laisvę ir garantuoti profesionalų ir mėgėjų kūriniais vienodą meninį lygį bei recenzentų palankumą, mes pasižadame viešai sudeginti Nuosmūko Manifesto originalą ir jį pasirašiusių liežuvių atpalaiduoti nuo bet kurios atsakomybės.

Kaip čia pasakyta, tegul taip bus ir padaryta didesnei mūsų garbei ir naudai!

ARKLIO IR LOKIO PASAKĖČIA

PIRMAS POETAS ANTRAM:

Tu rašai subtiliau,
Aš tą pačią vėliau -
Giesmę, nevertą vieno skatiko,
O dabar pagaliau,
Kai nuo žemės toliau, -
Mus vienodas likimas ištiko...

Liaudies medicina

Nutautėjimo ligos procesas

Nutautėjimo liga paprastai prasideda nuo pirštų galų. Pirmas jos simptomas - palietus pirštų minkštima dolerį, pajaučiami tam tikri saldūs daigai, kurie nervais ima kudenti padus, ir ligonis nepavejant greičiu pasileidžia bėgti į banką. Po to liga jau greitai persimeta į galvą, kur sudėtos visos mūsų

patriotinės mintys ir pažadai tėvynei.

Vykstant po maunuonėlių viskės ir sodos susijungimo reakcijai, net padoriausio tautiečio liežuvis pradeda stingti į jaučio stimburį, ir tarpan kas antro lietuviško žodžio įsimeta vis angliškas keiksmazodis. Tai, žinoma, ligoniui susidaro daug ne-

IRVIS NEMARONIS

KAI PASKUTINĖ VALANDOS MINUTĖ

Kai paskutinę valandos minutę
Žydrinę dūmų šungrybis užstos, -
Atmimsim Biržuos paliktą Onutę,
Žodžius dainelės, kaimiškai prastos,
Ruginį skonį lašo samagono,
Nekalto pirmą nuodėmę pirtį,
Piemens mintis ir išdidumą pono,
Tarnaitės juodas garbanas arti;
Atgims ausy skambėjimas monetų,
Garbės taurių simfonija tauri,
Atodūsiai matronų glamonėtų
Ir pro virbus - lakštučių potpurri, -
Ir grįš, kaip liūdnas gervių klegesys,
Mūs ilgesys...

Ir paskutinę valandos sekundę
Užmiršim dieną, mėnesį, metus,
Kuriom valdžiom, kada ir ką įskundę,
Sukūrę sau herojinius mitus.
Užmiršim giesmes, Stalinui aukotas,
Pakeltą ranką Hitleriui rudam,
Tremties lazdas, velniaragiais šakotas,
Lenciūgėlius ir mikitas vadam,
Užmiršim vardą pavardę trečios
Pačios...

O kai iškels žaibai sekundę zero,
Mums nieko, nieko, nieko nereikės:
Nei senai barzdai naujo necesero,
Nei scotcho, silkės, ungurio riekės.
Ir atgaila sulenks maldoj didžiūną,
Sužibės rasa nužeminto veido, -
Ir Tysliava vėl apkabins Gaidžiūną,
Gaidžiūnas ranką Tysliavai paduos.
Regės akli, kaip seifuos liepsnos pleška,
Girdės kurti vyturėlius laukų,
Ir nebyliai šauks pagarbon Valešką,
Ir daktarai su pelenais aukų...
Nieks nežinos, ar naktis, ar brėkšta,
Ar gulim kur nulesinti svečiuos, -
Ir tamsoje priglaus Babrauskas Kėkštą,
Rūkstelė guboj Vizgirdą bučiuos.
Visi, visi norės mylėt prieš mirtį
Ir priešuos draugo mirusio ieškos,
Tik negalės juodam rūke atskirti
Mergelės nuo ožkos...

Ir kai erdvė audrų skliautam nudilus,
Žmogaus širdis, kaip užmušta, tylės, -
Išgirsim vėl lyg skudučius vaidilos,
Šventus garsus iš debesų skylės.
Ak, ir visi - tremties vadai ir liaudis -
Skubėsime ten - padangių Lietuvon,
Tik iš dausų mums angelai sugriaudės:
-- Bičiuliai, pašol von!

malonumų, ypač kalbantis su moterimis.

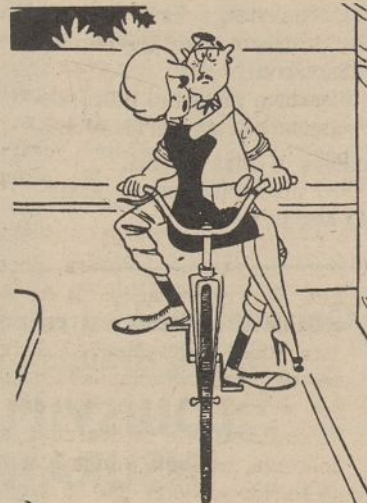
Po to įvyksta jau dideli įprastinio mąstymo bei jautimo pasikeitimai. Pirmiausia, visiškai išnyksta tėvynės ilgesys, ir nukentėjusis pradeda pamiršti tas vietas, kur ganė kiaules, kur virė krūminė, kur pirmą kartą vedė Marčiukę, kuriai partijai kada priklausė ir ką prie kurios valdžios viešai kalbėjo.

Ligai dar labiau įsisiūbavus, vargšas kankinys vieną rytą staiga pradeda matyti pakaušiu, o mąstyti bambos organu. Tada jam neatkrečiamai atrodo, kad visi Nepriklausomos Lietuvos prezidentai buvo tironai, laisvės kovų dalyviai - veltėdžiai, rašytojai - beraščiai, artistai - ištvirkėliai, o mokslininkai - kvėšos. Dabar ligonis jau nebe išgelbėjamas, ir ligi mirties telieka jį tik griežtai saugoti, kad nepatektų į rankas plunksna, rašalas ar lapas popieriaus, nes, karščio apimtas, gali pradėti rašyti atsiminimus arba nebuvusių įvykių dienyną.

Nutautėjimo liga nepaliečia tik žmogaus skilvio, kuris ligi

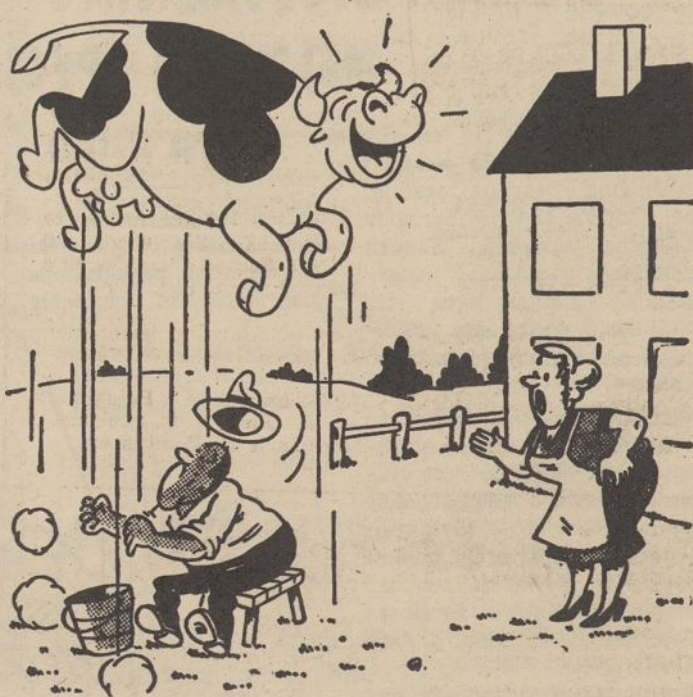
amžiaus galo vis dar nori lietuviško šnapso ir dešrų su kopūstais.

TAMSAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ

Saliutė: Brangusis... Nuo tavo svaigių žodžių ir šito nepaprasto judėjimo man visiškai apsisuko galva ir aptemo akys. Man regis, kad iš tavo glėbio aš jau niekada nerasiu kelio atgal pas mamą...

PATIKRINTA TEISYBĖ

Išmintinga žmona vyrui: Mielas Vytautėli! Ar aš tau nesakiau?.. Nors tu šiame krašte ir aklimatizavaisi, bet Voice of America karvę ne kiekvienas gali melžti... Tam reikalingas ankstyvesnių laikų patyrimas.

KODĖL MES NETURIME OBJEKTIVIOS KRITIKOS?

Kad ir kaip mandagiai iki šiol stengėmės vienas kitą durti, o objektyvios kritikos iš tų žodelių vis dėlto nesukūrėme. Mat, tiesiog nežinojome, kas ta objektyvi kritika yra. Pavyzdžiui, jeigu kritikas naujai pasirodžiusį kūrinių peikia, tai neabejotinai autoritetinga autoriaus ir jo draugų nuomone tokia kritika yra neobjektyvi. Jeigu kas nors vėliau tą nupeiktą kūrinių ima girti, tai mums dar aiškiau, kad kritika yra neobjektyvi, nes giriamas niekam nevertas dalykas. Na, o jeigu atsi-randa gudruolis, kuris tam pačiam straipsniui tą patį kūrinių peikia ir giria, tai jau savaimė suprantama, kad kritika yra dvigubai neobjektyvi, net begėdiškai suktą. Ir taip mums, tarytum avinui, tarp šieno ir šiaudų besisukinėjant, prof. Vl. Jakubėnas, pažingsniau spygliuotais Kritikos Takais, ėmė visą reikalą ir išaiškino.

Profesoriaus patyrimu, objektyvi kritika yra tada, kai recenzentas laikraščio gerai apmokamas, Remiantis jo žodžiais, Amerikos ir Anglijos dienraščiuose kritika yra visada objektyvi, nes--"dienraščių recenzentai yra itin gerai atlyginami ir gali vien iš to pragyventi". Gi lietuviškoj spaudoj objektyvios kritikos negalima tikėtis, nes--"mūsų dienraščiai nėra turtingi, kaip toaisyklė, jie už prisijungtus straipsnius nemo-ka".

Dabar ir mums jau paaiškėjo. Jeigu nori objektyvios kritikos-- užmokėk!

AKADEMINIO STILIAUS PAVYZDYS

Mūsų akademinis jaunimas, griežtai kritikuodamas senesniąją kartą dėl nesugebėjimo rimtai ir kultūringu stilium spaudoj svarstyti rimtas problemas, "Mūsų Žingsniuos" pateikia ir išsidėmėtiną augšto lygio kritikos pavyzdėlį. Ir štai kaip ne užgauliai ir elegantiškai turėtų rašyti tikras intelektualas:

"Lietuvių studentijos naujosios klasės" nepamėgdžijami atstovai--nuobodulio triumfo architektai - pirmame šių metų Studentų Gairių numery užprokolavo savo lėkštumo apolo-giją. Savo idėjinę impotenciją nu-muoginantį kūrinių pavadinę "Intelektualizmo ir organizacinio bankrotu", tie trys studentijos veido tepliai - sviedė studentijai savo užsimojimų pluoštą: "Visada siekti 'auksinio vidurio'... ir nuolatos budėti dėl nukrypimų į kraštutinius". Tad štai --šalia ir taip nemažo kiekio "vi-

durio" sambūrių, dar vienas su-viduriavo!"

STEBUKLINGAS ĮVYKIS

Kaip "Darbininko" recenzentas Jonas Žiūrys rašo, neseniai bostoniškas lietuvių parapijos choras buvo pakviestas giedoti "prie nepažįstamų galingų var-gonų tik amerikiečiams". O toliau, pagal gerbiamojo recen-zento plunksną, jau štai kaip viskas dėjosi, sutrumpintai at-pasakojant:

"Bažnyčios klebonas... pats asmeniškai ankstokai atvažiuav-sį chorą priėmė ir nulydėjo prie vargonų ir nurodė, kaip naudotis telefonu... Kompozitorius, iškil-mingai apžvelgęs savo chorą, pradeda giedoti... Choras gerai ima kvėpavimą... o vyrų ir mo-terų chorai stengiasi ieškoti at-tinkamų niuansų... Bažnyčios klebonas viduryje bažnyčios... nesisėda... Primicijantas susi-jaudinęs gieda ir giedodamas vi-sai netikėtai kelis kartus keičia tonaciją... Išėina iš zakristijos klebono asistentas... ir chorą vadina--nuostabus bei stebuklin-gas choras. Šie karštai tarti keli žodžiai pasiekia pačias lie-tuvio širdies gelmes... Kompo-zitorius groja vargonais, dir-tuoja ir tarpais gieda vyrų choro solo partijas... Dažnai skamba prie vargonų prijungtas telefo-nas... Išėjęs prie sakyklos, kle-bono asistentas dėkoja chorui... ir jį vėl pavadina--nuostabus ir stebuklingas choras..."

Mūsų žiniomis, Bostono para-pijos choras geras ir jo diri-gentas geras, bet, pasirodo, ger-biamas recenzentas Jonas Žiū-rys yra net už save patį geres-nis. Mūsų skyriaus visiškai kurčias recenzentas Marijonas Klausys tokių stebuklų tikrai ne-mokėtų padaryti.

NUNEŠĖ MŪSIŠKIŲ GARBĖ

Pasaulio lietuvių sostinėj Chi-cagoj dar mums besiginčijant dėl Trubadūro palikimo, Montevideo parapijiečiai staiga parodė, kad visi tie vadinami operų pastaty-mai geriau išmanantiems yra tik vieni juokai, "Draugo" korespon-dento žiniomis, Montevideo pa-rapijos choras išmoko italų kal-ba operą "Traviata", giedoja pa-rapijos salėje, visiems patiko, ir rengiasi važinėti po visą Ura-gvajų ir Argentiją. O mes ką? Dainuojam dar tik lietuviškai ir nenuvažiuojam nė į Cicero!

REIKALINGIAUSIŲ SAKINIŲ ŽODYNĖLIS

Visi žinome, kad nemanoma parašyti gero straipsnio, nepa-vartojus visos eilės gerų žo-džių, kuriuos būtinai turi žinoti geras žurnalistas. Norėdami pa-lengvinti savo jaunesniems ko-legoms darbą ir padidinti talentą, mes čia drįstame pasiūlyti bent trumpą tokių kalbos deimanių sąrašą.

Apitardamas knygos autorių, dailininką ar aktorį rašyk: į-žymus ir plačiai žinomas, reto

(Perpilta į 6 psl.)

BAIGIANT STOVYKLAVIMO DIENAS PRIE MELSVOJO SPYGLO

Ingrida Stasaitė

valandėles pravedavo M. Šilei-
kytė, Kasdien Spyglis vėsindavo
ir gaidindavo stovyklautojas, ku-
rias melsvam vandenėly be-

želis", kurį paruošė muz, Faus-
tas Strolia. Šiai dienai buvo su-
važiavę daug svečių iš arti-
mesnių ir tolimesnių vietovių.
Mergaitės uniformuotos daly-
vavo pamaldose, Mišių metugie-
dojo J. Markaičio S. J. Mišios

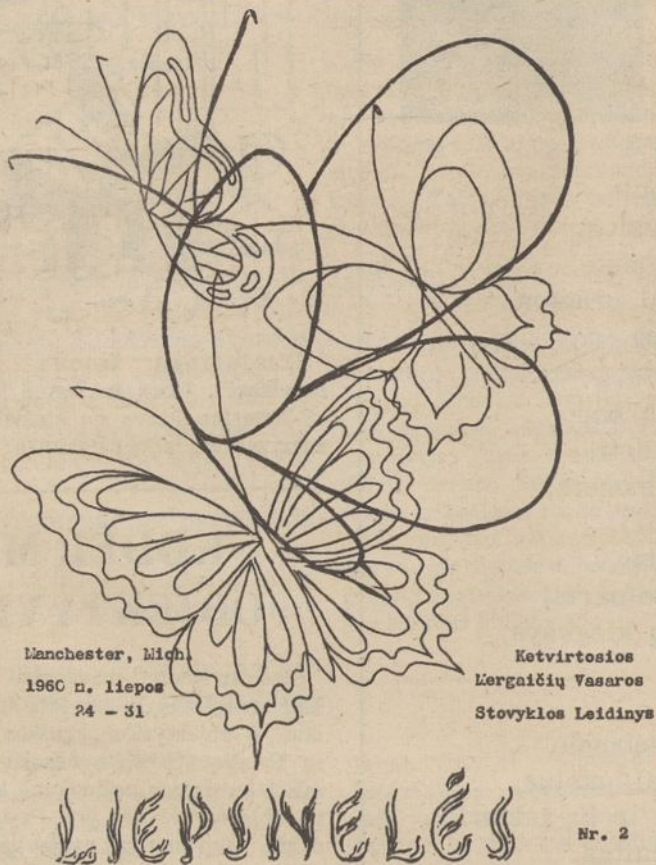
Ketvirtoji mergaičių vasaros
stovykla, vadovaujama Nekaltai
Pradėtosios Marijos seselių,
tesė antros savaitės darbą ir
džiaugsmą Dainavoje. Tartum
peteliškės pasipildavo mer-
gaitės į aikštę: vieną kitą
lenkdamos, vieną kitą apskuk-
damos, vieną kitą pralenk-
damos...

Stovyklos aikštėje suskambė-
jus himnams, ir stebint plevė-
suojančias vėliavas, stovyk-
lautojos sužinojo ne visai links-
mą žinią. Stovyklos vadovė, mie-
la seselė Paulė, turėjo apieisti
stovyklą ir išvykti į Putną. Stovyklautojų akyse pasirodė a-
šaros, bet tvarka nepairo, dar-
bas vyko toliau.

Antros savaitės vadovės pa-
reigas perėmė seselė M. Berna-
deta. Mergaitės ją taip pat pa-
mėgo. Stovyklos kapelionas tė-
vas J. Raibuzis S. J., kaip pap-
rastai, su humoru skiepijo meilę
gėriui ir grožiui, Lietuvį kalbą
ir žymesnį liet. rašytoją
buvo nagrinėjami stovykloje,
padedant mokytoja A. Banėnienėi.

Liaudies dainos skambėjo stovykloje. Ar tai dainų pamoka ar
laisvalaikis nuolat skambėdavo
dainos. Dainų pamokas prave-
davo muz. Faustas Strolia. Ša-
lia dainų mergaitės mokėsi tau-
tinių šokių, rankdarbių. Su dai-
na stovyklautojos audė mezgė ir
siuvinėjo.

Seselė M. Palmyra skiepijo
meilę rankų darbams. Jei kas
susirgėdavo--ligoniniais rūpinda-
vosi seselė M. Lucija. Su noru
ir linksma nuotaika mergaitės
kasdien sportuodavo. Sporto

LIEPSNELĖS

Nr. 2

nardant prižiūrėdavo M. Meš-
kauskaitė.

Baigiant stovyklavimo dienas
dienotvarkė šiek tiek skyrėsi.
Taip pat skyrėsi ir vakarinės
programos. Daugiau laiko buvo
skiriama stovyklos užbaigimo
programai. Tarp kitų vienas va-
karas buvo skirtas ir vadovu
talentams pasireikšti. Jaunosios
turėjo progos stebėti vadovų
pasirodymus, ypač daug juoko
sukėlė jaunųjų žaidimas "Tipu
Tapu". Gandrus vaizdavo visas
stovyklos vadovų ir virtuvės per-
sonalas. Kitais vakarais pačios
stovyklautojos savo sugebėjimus
parodėdavo. Tenka paminėti iš-
sikiriant iš kitų vakarų kan-
turno Vaižganto literatūrinę va-
landėlę. Be trumpos biografijos
buvo inscenizuoti keli lengvesni
jo dalykėliai: Tėvas obuolį reš-
kia Šienapūtė.

Metinė šventė, kaip paprastai,
vyko paskutinį stovyklavimo sek-
madieną. Šiais metais šiai šven-
tei buvo pačių stovyklautojų su-
vaidintas vaizdelis "Rūtų Dar-

jauniesiems. Mišias atnaušo-
vo svečias iš New Yorko, kun. V.
Dabušis. Po pamaldų ir valan-
dėlės poilsio mergaitės tvar-
kėsi uniformas ir rikiavosi. Ne-
trukus išsitiesė mergaičių eise-
na skambant stovyklos dainai.
Seselė M. Bernadeta atžygiavo
su mergaitėmis į šventės aikštę.
Seniūnė N. Grybauskaitė tarė at-
sisveikinimo žodį stovyklos mer-
gaitėms ir vadovybei. Po to sto-
vyklautojos išcenzavo "Rūtų
darželį", kuriame buvo liau-
dies dainų ir tautinių šokių py-
nė. Programai pasibaigus žiū-
rovai nepagalėjo katučių.

Taip greit ir prabėgo tos dvi
savaitės prie melsvojo Spyglio.
Atėjo laikas visoms vėl iš-
siskirstyti. Mielos stovyklauto-
jos daug ką prisimins. Taip
pat stovyklos išleisti leidinėliai
--Liepsnelės primins, kad visos
gyveno bendru džiaugsmu, viena
kitą pamilo, susidraugavo.

Skirstėsi į namus su viltimi
kitais metais vėl pasimatyti Dai-
navoje.

LIETUVYBĖS LAUŽO KIBIRKŠTYS...

(Atkelta iš 3 psl.)

--Na, sakau savo gyvenimo
palydovei--man čia kvepia lie-
tuvų kvapais.

--O man tai kvepia sriuba ir
kažkaip skaniai kepta mėsa.
Turbūt, jau pietūs--uostyda
ma orą tvirtina žmona.

--O gal tai pušys kvepia--
įtraukiu krūtinę gliaui orą.--
Korespondentai rašo, kad pušų
kvapas supa stovyklą...

--Niekio tie tavo koresponden-
tai nesupranta, jei virtuvės kva-
pų neatskiria nuo pušų kvapė-
jimo. Pagaliau, kur tu čia ma-
tai pušis?--karingai priešinasi
gal tik iš įpratimo.

Tiesą sakant pušų čia kaip ir
nesimato. Daugiausia lapuočiai
pačioje stovykloje, o pušys, ma-
tyt, išsiskleidė po mišką.

Skanių kvapų persekiojami, pa-
sukam paežerėn, kur stovyklos
vyriausias katilo šeimininkas bei
brolių ir brolių skautų apetito
vyriausias viešpats, prie pat Py-
matuningo ežero pakrantes pasi-
statęs "pilį" iš geros brezen-
tinės palapinės, apdengęs savo
skobnius švariomis plastikinėm
staltiesėm ir su surūdijusiu sam-
čiu skambina į aliuminijaus puo-
dą. Ir man tai suskambėjo, tar-
si Kudirkos "Viršūninkų" hero-
jaus šūkis: "Aš esu šio pavieta
dievas!"

Ir, kaip mat, visi jaunieji skau-
tai, dievobaimingai sudėdami
rankas ant pilvo, stitinka, kad štai
šis yra šios stovyklos didžiau-
sias karalius, o ne anas Kara-
lius, kuris, va, anoje didžiojoje
palapinėje sau karaliauja, ant
popieriukų rašinėja, ant lentos
visokius įsakymus lipina. Tegu

sau rašinėja -- galvoja, turbūt,
skautukai--jis mums nekenks-
mingas. Geras žmogus, ir tiek.
O šis, va, su katilais tai jau
tikras karalius, nesgi val-
gydina...

Lyg patvirtindamas ir tes-
damas mano mintis, kažkoks
skautukas, čia pat ant kranto
atsisėdęs, pilna burna srėbda-
mas, aiškina plyštančiais žan-
dais savo draugui:

--O, žinai, Benė, be valgio
ir skautybės nėra. Nesgi neval-
gęs nė palapinės nepastaty-
si, nei padoriai kaktaryšio su-
megsi...

--Svarbiausia, prieš užpuo-
likes neatsilaikysi -- suprunks-
čia praedamas jūrų skautas.

Kur tik pasižiūrėsi--visi už-
imti. Kiekvienas savo porciją
tašo su tikru vilko apetitu. Net
gražu žiūrėti.

--Prašom paragauti mūsų pie-
tų--simpatingas virtuvės vir-
šininkas Vladas kviečia.

--Ar nepritrūks jums--juokia-
mės abu su žmona.

Žalgirio mūšis (9)

PASIRUOŠIMAS IR PIRMIEJI ŽYGLIAI

Nors paliaubos sutartos
ir numatytas čekų karaliaus
ginčo sprendimas, tačiau ka-
rui imta uoliai ruoštis. Mat,
nei viena nei kita pusė ne-
sitikėjo išsiskynusių prie-
šingumų geruoju išspręsti.

Ruošiantis lemiamam o m s
g r u m tynėms, pirmiausia,
abiem pusėm rūpėjo įsigyti
krikščioniškojo pasaulio pa-
lankumą ir gauti karių sam-
dinių. Ordinui buvo svarbu
pristraukti kryžininkų ko-
vai su "pagonimis".

Kryžiuočiai šiuo atveju
itin buvo veiklūs. Jų pasiun-
tiniai memorandumais ir
laiškais pasklido po Vakarų
pasaulį, išskyrus Italiją ir
Ispaniją. Jie pasiekė net
Angliją, kur tuo metu vieš-
patavo Henrikas IV, buvęs
Derby grafas, dalyvavęs
1391 kryžiaus žygyje į Lie-
tuvą. Ordinas kreipėsi į Va-
karus vis dar senais šūkais,
dėdamasis bažnyčios gynė-
ju ir išdidžiai rašė, jog jo
vedama kova liečia visą
krikščionybę. "Aš bijau ne
tik mano Ordino pražūties,
bet ir visos krikščionybės",
-- rašė d. magistras.

Palankiausio atgarsio su-
silaukė Ordino atsišaukimai
vokiečių kraštuose, pirmiau-
sia rytiniuose kolonizaci-
niuose, k. a. Pomeranijoje,
Silezijoje, Čekijoje, Moravijoje
ir kitur. Iš šių kraštų atvy-

ko daugiausia samdinių ir
kryžininkų. Vokiečiai pro-
pagandininkai neaplenkė ir
Alpių tarpukalnėse tūnoju-
sių šveicarų, kurie jau anais
laikais garsėjo gerais kon-
dotierais. Jų vieną vėliavą
mini Dluogošas, šalia dešim-
ties svetimų, kryžininkų ir
samdinių vėliavų.

Lenkų propaganda taip
pat buvo veikli krikščoniš-
kuose kraštuose, pirmoji ei-
lė aplinkiniuose, žymia da-
limi slavškuose. Yra pėdsakų
šveicarų šaltiniuose, kad
ji ir ten siekė. Neaplenkė
lenkai ir to paties Anglijos
karaliaus Henriko IV. Šalti-
niuose užtikame su juo
juoko vertą pasiuntinių pa-
sikalbėjimą.

Karalius teiravosi apie
žemaičius ir pasiuntiniai
pakaltino kryžiuočius že-
maičių moterų skriaudimu
(Amžinas kaltinimas prie-
šų, dar ir šiandien spaudos
puslapiuose užtikamas). Į
tai karalius atsakė: "Aš tu-
riu daug žemių, tačiau juo-
tingas tapčiau, jei netek-
čiau kokios srities dėl kiek-
vieno riterio išdaigų su kie-
no žmona".

Anekdotiškas, tiesa, šis
pasikalbėjimas, gal tokioji
formoj jį ir neįvyko. Ta-
čiau jame atsispindi vienas
rimtas dalykas, būtent, že-
maičių bylos nepaprastas
garsas, kad ji net Anglijos
karališkame dvare buvo ži-
noma. Ir ne kas kitas, o
kryžiuočiai bus ją išgarsinę.

Atsišaukimais ir pasiun-
tinybėmis lenkams taip pat
pirmiausia rūpėjo prisi-
traukti samdinių. Tam, ži-
noma, raštų neužteko ir rei-
kėjo dar skambančios mo-
netos. Jos nei lietuviai nei
lenkai tiek neturėjo, kiek
Ordinas. Tat ir tepajėgė
mažiau pasisamdyti.

Iš samdinių verbavimo
akcijos turime vieną įdomią
žinutę, kad Vytautas siuntė
20,000 grivnų Jogailai, skir-
tų samdinims.

Daugiausia samdinių len-
kai gavo Čekijoje ir Moravi-
joje. Ir jie su savomis vėlia-
vomis dalyvavo Žalgirio
kaulyne. Ordino kroniki-
ninkas J. Posilge ne be ap-
maudo kalba, kad karalius
daug karių pasamdė Čeki-
joje, Moravijoje ir kitur, ku-

rie "paniekinę garbę ir Die-
vą, ėjo prieš krikščionis
Prūsijos krašto sunaikinti".
Galbūt, prasidėjęs husitiz-
mo sąjūdis Čekijoje, kuris
buvo žymia dalimi antivo-
kiškas, veikė lenkų propa-
gandos naudai.

Ruošiantis lemiamai ko-
vai ateinančią vasarą (t. y.
po paliaubų pabaigos, 1410.
VI. 24), nuspręsta išdirbti
strateginį planą. Tam rei-
kalui Jogaila su vicekanle-
riu Mikaloju Tromba kelia-
vo į Lietuvą ir lapkričio 30
d. (1409) susitiko su Vy-
tautu Brastos miestelyje.
Čia jie "didžiausioj paslap-
ty", kaip Dluogošas sako, ta-
rėsi.

Dluogošas temini du jų
svarstytus klausimus, bū-
tent, kur ir kada turi su-
sitikti lenkų ir lietuvių ka-
riuomenės ir kokių būdų
persikelti per Vyslą.

Be abejo, turėjo būti
svarstoma ir daugiau daly-
kų, apie kuriuos žinių nėra.
Lenkų istorikas S. M. Ku-
činskis, autorius didelės
naujausios monografijos
apie Žalgirį (Didysis karas
su Kryžiuočių Ordinu 1409
-- II, 1955), iš vaizduotės
sudarė smulkų Brastos kon-
ferencijos darbotvarkę bent
iš 7 punktų ir jų padalinių.
Ir nagrinėja net dvylikoje
puslapių. Žinoma, autoriaus
savivališka konstrukcija ne-
įpareigoja ją sekti. Ta-
čiau vieną jo iškeltą dalyką
reikia sutikti buvus svars-
tytą Lietuvos Brastoj, bū-
tent, planą prie Marienbur-
go.

Tai buvo visai naujas,
originalus planas priešui
smogti ir jį aukščiausiu
laipsniu nugalėti. Juk su
sostinės apgulu priešo
būtų staiga užkluptas, pri-
rištas prie centro ir visas
kraštas, kuris turėjo cent-
ralizuotą administraciją,
būtų pajėgus. Jis būtų leng-
vai tekęs nugalėtojams, kas
ir atsitiko tuojuo po Žalgi-
rio mūšio.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pa-
žįstamus užsiprenu-
meruoti DIRVĄ.

IŠ KAIRĖS IR ...

(Perpilta iš 5 psl.)

kuklumo trigubas jubilatas, jau
ankščiau daug kartų pasiaukojęs
tėvynei, iškilios dvasios nuskaid-
rintas, su nepalaužiamu at-
kaklumu skleidžiantis mums
dangišką šviesą, užgrūdintas
tremties kovotojas, pasiryžęs
kasdien mirti, kad mes gyven-
tume.

Aptardamas naują bičiulio kny-
gą: retas indėlis į mūsų litera-
tūrą, savaimingai išsakanti mū-
sų lūkesčius, savotiškos kons-
trukcijos, savaip išryškinanti sa-
vybinius autoriaus charakterius,
ligi paskutinio puslapio persunkta
savita mintim ir savystoviai
užbaigta savyje, verta įsigyti
kiekvienam savam kultūrininkui.

Rašydamas apie savo para-
pijos vaidinimą: įgudusios reži-
sieriaus rankos vadovaujamas,
įgudusių vaidintojų entuziastin-
gai išneštas į scenos šviesą, ku-
rioje kiekvienas rodė savo įgu-
dimą, būdamas įgudusioji vietoj
ir toli pralenkdamas taip vadi-
namus mūsų senius įgudusius
profesionalus.

Teisybės be teisybės

Visuose mūsų operos pasta-
tymuose buvo solistų, kuriems
man teko padėti išmokyti roles,
o paskui apie juos rašyti ap-
žvalgose.

VI. Jakubėnas

Labai gražus dalykas, kada
brolis brolių užtaria ir gina, bet
man regis, kad nekaip pasitar-
naujama, kai brolis, savo brolių
gindamas ir darydamas iš jo
šimtaprocentinį herojų, prirašo
nebūtų, išgalvotų apie jo žyg-
darbių dalykų.

Ignas Petraustas apie
Semetą "Naujienose"

Kiekvienas jubiliejus turi su-
stiprinti mūsų jėgas ir sužadinti
tvirtą viltį sulaukti dar bent
penkių jubiliejų, kuriuose, kaip
lelijos žieduose, atsiskleidžia
aplinkai žmogaus asmenybės tu-
rinys.

Kun. V. Rudzevičius

Neplanuokime vakarienės su
šampanu, turėdami lėšų tik Coca
Cola bonkai.

J. Bačiūnas

Tegul tauta pražus pasaulio
vėtrose, bet mūsų žygliai liks
amžiams įrašyti į akmenis.

A. Pašutvis

Clevelandietė Dalia Jurgaitytė Vid. Vak. Sporto Apygardos pir-
menybėje teties metime pagerino mergaičių B kl. rekordą, numes-
dama 79' 6".

Darvos motruoka

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

**LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.**

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

CLEVELANDE ir apylinkėse

SU JONU DERUM
ATSISVEIKINANT

Rugpiūčio 3 d. miręs Dirvos bičiulis Jonas Derus, gimęs 1883 m. birželio 23 d. Šventžerio parapijoje, Lazdijų valsčiuje, gražioje Dzūkijoje. Į JAV su žmona ir dukrele atvyko 1906 m. ir apsigyveno Swoyersville, Pa. Anglių kasyklose dirbo 14 metų. 1920 m. atvyko į Clevelandą ir dirbo įvairiose įmonėse.

Jonas buvo vienas pirmųjų Naujosios lietuvių parapijos organizatorių ir ją aktyviai rėmė. Kaip ir daugelis senųjų ateivių depresijos metu gerokai nukentėjo ir turėta namuką bankas atėmė.

Prieš išeinant į pensiją Jonas dirbo Electric Reliance įmonėje mašinistu. 1947 m. nusipirko ūkelį, kuriame iki mirties ir dirbo.

Jonas buvo susipratęs lietuvis. Jo namus lankė lietuviškų laikraščių: Dirva, Draugas, Darbininkas, Naujienos ir kiti. Mirėdamas paliko keturius sūnus ir dvi dukteris, aštuoniolika anukų ir keturis proanukus. Palaidotas rugpiūčio 6 d. Visų Sielių kapinėse.

J.Ž.

BALFO MINĖJIMO
SUSIRINKIMAS

Šį šeštadienį, rugpiūčio 20 d., 6 val. vak., Šv. Jurgio parapijos salėje, šaukiamas susirinkimas BALFO 15 metų sukaktuvių minėjimo reikalu Clevelande.

Visus, kuriems rūpi BALFO reikalai, kviečiami susirinkime būtinai dalyvauti.

SPORTININKŲ PIKNIKAS

Įvyksta rugpiūčio 28 d. Neurų sodyboje. Visi sportininkų bičiuliai kviečiami skirti tą sekmadienį sportininkų paramai.

Naujiems skaitytojams prenumerata metams tik 8 doleriai

L. Morkūnienė praeitą savaitę atidarė modernią moterų kirpyklą EL-LOUISE HAIRDRESSERS, 553 East 185 St., kuria jau labai domisi ponios ir paneles. Nuotraukoje: L. Morkūnienė su savo bendradarbe gražina klientes.

IŠ NAMŲ SAVININKŲ DRAUGIJOS VEIKLOS

Visi JAV piliečiai turi teisę apsigyventi kur jiems patinka. Clevelando miestas yra atviras visoms rasėms. Bet yra rajonų, kur baltieji randa teisėtų prielaidų tamsiaodžių neįsileisti.

Toks baltųjų rajonas yra tarp Superior, St. Clair, E. 55 ir Ansel gatvių, Šv. Jurgio ir Šv. Kazimiero parapijų ribose, nors tų parapijų narių ir toliau gyvena. Tai lenkų, lietuvių ir slovenų daugumo apgyventas rajonas.

Nors juodukai jau nuo seniau yra priėję kultūrinių darželių ribą ir iš pietų pasiekė Superior ribą ir iš pietų pasiekė Superior Ave., vienok dar tarp Wade Park ir Superior yra baltųjų, o į šiaurę nuo Superior Ave. kuriam laikui jiems įsiveržimas yra užkirstas to rajono baltųjų ir gana stipriai veikiančios Perry Home Owners Improvement Association, 6519 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio (tel. EX 1-9332).

Šiai draugijai priklauso beveik visi šio rajono namų savininkai. Ji stengiasi apimti visus namų savininkus. Ji apsaugoja šį baltųjų rajoną nuo juodukų invazijos.

Jau ne kartą juodukai yra bandę į šį rajoną įsiveržti. Bet namų savininkų remiama draugija sugebėjo puolimą atmušti, išpirkdama juokukų nupirktus namus arba kitokių būdų priversdamas juos iš čia pasitraukti.

Ši draugija turi savo mėnesinį laikraštį Perry News vardu. Iš to laikraščio vaizdus yra draugių darbo žmonių gerovei. Jame skelbiami rekomenduojami realiejininkai, nauji draugijos nariai, spausdinami draugijos nariams vertingi straipsniai, verslininkų skelbimai ir k.

Šia draugija turėtų daugiau susidomėti ir lietuviai namų savininkai.

Ed. Karnėnas

**TURIME PARDUOTI
KRIAUSIŲ**

Atvažiuokite ir patys prisiskinsite nuo medžių.

T. Neura, RFD 1,
Brunswick, Ohio

ANTANAS IR VERONIKA
GARMAI
persikėlė į naują butą--1386
Russell Rd. Telefonas: EX 1-7917

HENRIKAS MACIJASKAS
Dirvos linotipininkas išvyko
dviem savaitėm atostogų.

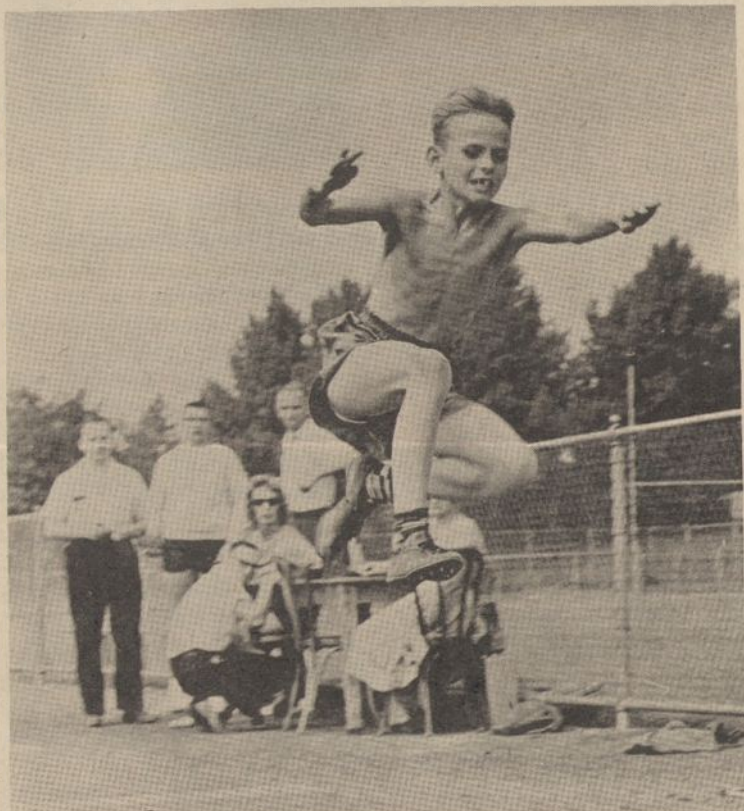
IŠNUOMOJAMAS BUTAS

Penki kambariai, antram
aukšte, East 123 St. Atskiras gaso
šildymas. Šaukti PO 1-5614.

(96)

**KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!**

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Vytautas Nasvytis Clevelande Vid. Vak. Sporto Apygardos pirmenybėse pagerino jaunių C kl. beisbolo sviedinuko numetimo rekordą. Nuotraukoje V. Nasvytis šuoly į tolį.

Dirvos nuotrauka

APYGARDINĖS LENGV. ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Pereitą savaitgalį, rugpiūčio 13-14 d. Clevelande vyko Vid. Vakarų Sporto Apygardos lengvosios atletikos pirmenybės, kuriose dalyvavo apie 50 sportininkų iš Chicagos, Detroito ir Clevelando. Clevelando Žaibą atstovavo 42 dalyviai ir po ketletą iš Chicagos Aro, Chicagos Neries ir Detroito Kovo.

Varžybos buvo prarastos vyrų ir jaunių bei mergaičių A, B ir C klasėse. Gausiausia dalyvių sutraukė jaunių ir mergaičių B klasės. Dėl stokos dalyvių moterų klasės varžybos visai nebuvo prarastos. Skystai dalyvių buvo ir vyrų klasėje. Ta proga tenka tikrai apgailestauti, kad Chicagoje lengvoji atletika yra apšęsta, nežinint, kad tiek daug mūsų lengvatletų--veteranų ten gyvena. Jeigu Chicagoje dar yra keleta tikrai neblogų lengvatletų, tai toli gražu nėra nuopelnas tenykščių lietuvių sporto klubų. Jie yra pavieniai, mokyklų paruošti sportininkai. Laikas būtų tikrai rimtai susirūpinti!

Nors ir oras buvo gražus ir stadionas gerai parengtas, tačiau lengvatletai išskyrus kelias išimtis, pasirodė gerokai "vasarinės" formos ir pasekmės buvo kuklesnės negu pabaltiečių pirmenybėse Chicagoje ar Dariaus ir Girėno varžybose Clevelande. Mūsų trumpų nuotolių rekordistas E. Aleksejūnas (Aras) bėgdamas 220 yd, patempė raumėnų ir iš tolimesnių varžybų iškrito.

Prieauglio klasėse pažangos matėsi daugiau. Ypatingai tenka pasidžiaugti Elvyros Vodopalienės vadovaujama Clevelando Žaibo mergaičių B ir C kl. grupe. Negalima nusiškvisti ir mergaičių A bei jaunių B ir C klasėms. Kiek padidėjau atrodė jaunieji A klasės.

Varžybose buvo pasiekta keleta naujų Š. Amerikos lietuvių geriausių pasekmių prieauglio klasėse, kurias čia ir patiekiamė.

Mergaičių A klasėje REGINA BESPERRAITYĖ (Clevelando, Žaibas) 75 yd, prabėgo per 9,4 sek., pagerindama savo seseriai

15' 9 1/4" (4,81 m.). Senas rekordas priklausė jai pačiai 15' 8 3/4", pasiektas šiais metais Chicagoje.

DALIA JURGAITYTĖ (Žaibas) nusviedė ietį 79'6" (24,23 m), pagerindama mergaičių B klasės rekordą, priklausiusį Renkauskaitėi (Toronto Vytis), pasiektą 1959 m. Clevelande.

ASTA KARALIŪTĖ (Žaibas) pakartojo sau pačiai priklausančią mergaičių B kl. 75 yd, bėgimo rekordą 9,8 sek.

Jaunių B klasėje SAULIUS VENCLOUSKAS (Žaibas) nustūmė rutulį (8 sv.) 42' 6 3/4" pagerindamas oficialiai registruotą rekordą 42' 2", priklausiusį K. Batūrai (Toronto Aušra).

Jaunių C klasėje GEDIMINAS TITAS (Žaibas) pagerino sau pačiam priklausiusį rekordą šuolyje į tolį, pasiekęs 15' 10" (4,83 m) Senoji pasekmė buvo 15' 3".

VYTAUTAS NASVYTIS (Žaibas) pasiekė naują rekordą beisbolo metime, 215' 8 1/2" (65,75 m). Senasis priklausė jam pačiam 214'.

Žemiau duodame techniškas varžybų pasekmes:

Vyrų kl.

100 yd.: E. Aleksejūnas (Aras) 10,3 sek.; J. Meškauskas (Neris) 10,5 sek.

220 yd.: J. Meškauskas (Neris) 23,1 sek.; Sakalas (Neris)

1 mylia: D. Baland (Aras) 4:41,4 min.; J. Kolovicius (Žaibas) 4:41,4 min.

2 mylios: D. Balan (Aras) 10:34,0 min.; Ripskis (Aras) 10:54,5 min.

Į tolį: V. Venclouskas (Ž) 20' 4 1/4"; A. Motiejūnas (Ž) 19' 10 1/2"

Į augštį: B. Butkus (Ž) 5' 8"; A. Modestavičius (Ž) 5' 6" Trišuolis: V. Venclouskas (Ž) 41' 9"; A. Motiejūnas (Ž) 39' 2 1/2"

Rutulys: R. Misiūnas 33' 5" Diskas: V. Venclouskas (Ž) 89' 4"

Ietis: A. Modestavičius 152' 9"

GAUTA ŽALGIRIO MŪŠIS

Pranešama ramovėnų ir višumėnų žiniai, kad iš Kario redakcijos jau gauta pulk. Urbono knyga Žalgirio mūšis. Norintieji įsigyti kreipiasi pas A. Jonaitį telefonu GL 1-6508.

Išnuomojamas butas

5 kamb. ir vonia, E. 70 ir Superior rajone. Naujas gazo pečius. Lauko porčiai. Skambinti UT 1-2347.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673

atidarytas naujas, erdvus, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai - "mufflers", motorų reguliavimas - "tune-up" ir analizavimas, vožtuvų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

KAS IR KUR?

* LB TARYBOS SESIJA šaukiama rugsėjo 24-25 Chicagoje. Darbų tvarkoje: Centro Valdybos ir kitų Bendruomenės organų pranešimai, įstatų keitimai bei papildymas, Bendruomenės Geležinio Fondo projektas ir kt.

LB dabartinę Tarybą sudaro 34 nariai, ir tai yra šios kadencijos Tarybos jau paskutinė reguliari sesija. Jai skiriama daugiau dėmesio, nes ji turi parengti naujos Tarybos atėjimą.

* PASIKEITIMAI LB CENTRO VALDYBOJE. Į pasitraukusio LB Centro Valdybos informacijos vedėjo Vyt. Kamanto vietą yra pakviestas ir LB Tarybos korespondenciniu balsavimu patvirtintas Vladas Brazulis.

CV naujasis narys yra gimęs 1895 sausio 2, Baigė šv. Kotrynos gimnaziją Petrapily, studijavo Petrapilio ir Kauno universitetuose, baigė karo mokyklą Petrapily ir karininkų kursų Lietuvoje. Lietuvos kariuomenėje išsitaravo pulkininku, taip pat dirbo scenos, radiofono, švietimo, spaudos darbą. Clevelande turėjo savo vardo dramos studiją, pastačiusią keletą veikalų.

* BENDRUOMENĖS BIULETENIO naujas 25-asis numeris išeis rugsėjo mėn.

Biuleteniui skiriamas uždavinys palaikyti gyvenimą ryši ir informuoti apie Bendruomenės siekimus, pastangas, darbus. Kad geriau savo uždavinį atliktų, biuletenis dabar leidžiamas kas mėnuo, išskyrus vasarinius atostogų mėnesius ir rugpiūčio mėnesius. Besidomį Bendruomenės gyvenimu gali į prenumeruotis (kaina 1 dol. metams).

* ADELAIDĖS LIETUVIŲ SĄJUNGOS skyrius, Australijoje, prie turimų savų namų nutarė nupirkti ir gretimai esančius namus. Naujai daperkamas namas kaštus 2300 svarų.

* PIANISTE I. VILNONYTĖ, gyv. Australijoje, ištekojo už rašytojo Koch, šiais metais už romaną "The Boys in the Island" laimėjusio literatūrinę premiją. Spalio mėn. jie abu atvyksta vieneriems metams į JAV, kur rašytojas Koch skaitys paskaitų ciklą apie Australijos grožinę literatūrą.

* DOMAS IR SOFIJA ADO-MAIČIAI persikėlė į naują butą ir dabar pasiekiami: 6727 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill. Telef. Hemlock 6-1722.

* DR. J. MAČYS, iš Columbus, mokėdamas prenumeratą atsiuntė ir \$5,00 auką.

* ANTANAS DUNDZILA, iš Californijos, skaitys aktualią paskaitą skautų lituanistinio auklėjimo reikalu Akademinio Skautų Sąjūdžio jubiliejinėje stovykloje, kuri įvyks rugsėjo 4 - 11 d. New Yorko apylinkėse.

* JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSUI terminas baigiasi rugsėjo 15 d. Visi jaunieji rašytojai (iki 30 m. amžiaus) prašomi iki tos datos savo kūrinius siųsti Romui Kežiui--130 Hendrix St., Brooklyn 7, N.Y. Rašiniai gali būti iš publicistikos (pav., diskusijos apie kokį nors lietuviško visuomeninio gyvenimo aspektą), neeiluotos kūrybos (pav., trumpa novelė ar pasaka) ir eilėraščių. Laimėtojams paskirta 450 dol.

* TOMAS REMEIKIS, Dr. Algirdas Avižienis, Dr. Edvardas Kaminskas, visi iš Chicago, yra sutikę skaityti paskaitas lietuviško gyvenimo temomis Akademiniio Skautų Sąjūdžio jubiliejinėje stovykloje, rugsėjo 4-11 d. prie New Yorko.

* VYTAUTAS JONYNAS, statybos inžinierius, sėkmingai įsikūręs su šeima Beverly Shores, Ind., savo namus praturtino dideliu maudymosi baseinu. Kadangi čia lankosi daug lietuvių, čia labai palankus prieglobstis lietuviškų organizacijų išvykoms, iškylos ir skautų stovykloms, tai ir kiekvienas Jonynų sodybos praturtėjimas yra ir visų lietuvių džiaugsmas.

* INŽ. P. RUDYS su žmona Meilute baigia įsikurti savoje rezidencijoje ant Michigano ežero kranto, Beverly Shores, Ind. Savaitgaliais jie susilaukia nemažai lankytojų, nes namas pastatytas pagal architekto Erdvilo Masiūlio projektą ir traukia praeivio akį.

SANTARA SUVAŽIUOJA Į TABOR FARMĄ

Lietuvių Studentų Santaros šeštasis metinis suvažiavimas įvyksta, kaip ir praeitį, pirmąjį savaitgalį po Darbo šventės (rugsėjo 9-10-11 d.d.) pas vaizingą Santaros Garbės Narį Juozą Bachuną, Tabor Farm vasarvietėje.

Šių metų suvažiavimo darbotvarkėje numatyta apsvarstyti visa eilė aktualių temų ir nusišalinti gaires ateinančių metų veiklai. Santaros suvažiavimai savo programos platumu, gilumu ir aktualumu kiekvienais metais įneša į lietuviškąjį akademinių gyvenimą naujų idėjų, naujų planų, naujų darbų naudingų visai mūsų šeimai. Tikimasi, jog ir šių metų suvažiavimas bus lygiai įdomus ir naudingas jame dalyvaujantiems.

Jau yra žinoma, jog suvažiavimo programoje dalyvaus Vincas Rastenis, giliai sekąs dabartinį Lietuvos gyvenimą, Rimvydas Šilbajoris, dėstąs literatūrą Oberlin kolegijoje, poetas Nyka-Nyliūnas, istorikas Vincas Trumpa, lietuviškajame veikime plačiai pasireiškias Valdas Adamkavičius, Laukdamas dar kelių galutinų sutikimų, kurie bus paskelbti vėliau.

Santaros suvažiavimų programos, žinoma, nebūtų pilnos, jei jose nedalyvautų visa eilė kūrybingiausių mūsų rašytojų ir poetų, kurie ir šiemet ruošiasi būti Tabor Farmoje. Literatūros, dramų, muzikos vakarai, dailės paroda, gyvi laužai užpildys likusią suvažiavimo darbotvarkės dalį.

Santaros nariai raginami nedelsiant registruotis skyriuose pranešant apie važiavimą, o svečiai--nesantariečiai nori dalyvauti suvažiavimo programoje maloniai prašomi kreiptis į vietinių Santaros skyrių valdybas arba į Santaros Centro Valdybą ir gauti specialius pakvietimus. Tabor Farm vasarvietė gali sutalpinti tik tam tikrą skaičių svečių ir todėl būtina įsigyti pakvietimus.

Tris dienas prieš suvažiavimą (rugsėjo 6-7-8 d.d.) Tabor Farmoje vyks Santaros veiklos kursai kuriuose dalyvauti planuoja nemažas skaičius santariečių. Kursų programoje bus nagrinėjami gyvosios lietuviybės, ideologinės ir visuomeninės veiklos temos.

-rvm

JOKUBO STUKO RADIOJO VALANDOS PIKNIKAI

Jokubo Stuko radiojo valandos ir Rūtos ansamblio piknikas New Yorko įvyko rugp. 7 d., lenkų parke, Jamaica.

Programą atliko Rūtos ansamblio choras, diriguojamas A. Kačanausko. Išrinkta gražiausioji tos gegužinės lietuvių. Paskirtos premijos geriausiems šokėjams, gražiausiai papuoštiems stalams ir k.

Antroji Lietuvos Atsiminimų radiojo gegužinė įvyks rugsėjo 11 dieną Royal Gardens parke ir salėje, 990 E. Hazelwood Ave., Rahway, New Jersey. Pradžiai 1:00 val. p.p., šokiai 4 val.

J. Stukas šiuo metu sumažino savo tiesioginio darbo valandų skaičių įstaigoj, kad greičiau užbaigtų disertaciją filosofijos daktaro laipsniui įgyti tema: Rise of Modern Lithuanian Nationalism.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Respublikonų partijos tautybių skyrius, kuriame plačiai veikia ir lietuvių respublikonų lyga, konvencijos proga Chicagoje suruošė diskusijas užsienio politikos klausimais. Jose plačiai buvo nušviesta respublikonų partijos užsienio politikos linija ir ypač užtikrintas tvirtas nusistatymas kovoti prieš komunistus visais galimais būdais. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Kongreso atstovas W. Judd, nurodęs komunizmo ekspansijos pavojus ir gyvybinį reikalą nugalėti komunizmą. Posėdžio metu buvo pristatyti respublikonų konvencijos garbės sekretoriai, jų tarpe ir Eugenijus Bartkus. Posėdy dalyvavo nemažai kviestų lietuvių. Jų tarpe buvo Juzė Daužvardienė, Lilija Vanagaitienė, K. Steponavičius, inž. Rudis, A. Brazis, M. ir S. Budriai, A. Keželis, H. Žibas, V. Gegevičiūtė, N. Šmulskienė, J. Šmulskis, R. Mieželis, N. Macevičius ir kt. Labai gražų įspūdį sukėlė tautiniais rūbais pasipuošusios D. Bartkuvienė, A. Bendikaitė, G. Budrytė, G. Paukštytė ir I. Vytauskaitė. Nuotraukoje inž. E. Bartkus respublikonų konvencijos metu.

Arch. E. Masiulis projektuoja ir kitiems ateiviams namus, planuojantiems kurtis toje pačioje Beverly Shores kolonijoje.

Detroito lietuvių žinios

PAŽYMĖTINA DIENA

Rugsėjo 17 d. įvyksta Detroito ir Hamtrmicko miestų gatvėse Balfo 76 sk. organizuojama vieša rinkliava.

Skyriaus valdyba nuoširdžiai prašo visus lietuvius nerengti tą dieną jokių pasilinksminimų ir aktyviai talka bei aukomis šį didį ir kilnų darbą paremti.

Rinkliavai leidimai gauti ir visi parengiamieji darbai atlikti, o rinkliavos pasisekimas ar nesėkmė priklausys nuo visos Detroito lietuvių kolonijos geros valios ir tautinio solidarumo jausmo.

VEIKLUS DARIAUS-GIRĖNO KLUBAS

Detroito Dariaus-Girėno Klubas žengia į savo veiklos septintuosius metus. Nors klubas savo skaičiumi nėra gausus, bet savo vieningumu ir solidarumu gali būti pavyzdžiu net didelioms bendrinėms organizacijoms.

Ir šiemet, kaip ir kiekvienais

metais, klubas suorganizavo Dariaus-Girėno tragiškojo skridimo įspūdingą minėjimą. Gražu buvo stebėti, kai klubo vyrai vienodais tamsiais kostiumais su naujai įsigytais vėliavomis įžygiavo šv. Antano parapijos bažnyčion prie altoriaus didvyriams galvų nulenkti, malonu buvo iš klausyti jų pravesto minėjimo salėje ir akt. J. Pusdešrio montažo radio bangomis per A. L. B. Radio Klubo valandą.

Š. m. liepos mėn. 23 d. klubas surengė gegužinę, kurioje puikiai pavaišino bei palinksmino visus svečius ir padarė per 400 dol. pelno.

Pernai klubas pagamino ir Vasario 16-tos minėjimo metu įteiktą Detroito lietuvių savanorių kūrėjų skyriui gražią 200 dol. vertės vėliavą. Lithuanus žurnalui paremti paaukojo 25 dol., A. L. B. Radio Klubui--25 dol., sporto klubui "Kovas"--25 dol., ALTui--20 dol. Be to, klubas priklausio Balfo 76 sk. ir kasmet moka po 5 dol. nario mokesčio.

R. Besperaitytė (kairėje) mergaičių A kl. pasiekusi du rekordus 75 yardų bėgime ir šuoly į tolį. A. Karalūtė (dešinėje) mergaičių B kl. pakartojo 75 yardų bėgimo rekordą.

Dirvos nuotrauka

PAIEŠKOMI

Balčiūnas, Boleslovas
Baltrukenė - Barštytė, Elvyra, gim. Rygoje, vyras Baltru-
kas, Karolis
Gavėnas, Boleslovas, iš Baiso-
galos.

Jurevičienė - Ilionytė, Rožė, ir Jurevičius, Mataušas.

Lukinskas, Albertas, gyveno Sao Paulo, Brazilijoje.

Morkis, Vincas, gyveno Avelaneda, Buenos Aires, Argentinoje.

Narkutė-Ledesnienė, Ona, Jonono dukrė, gyveno Buenos Aires Ošmega, Steponas, Kazio sūnus, kilęs iš Driškūnų km., Vilniaus krašto

Pleitkus, Pranas, iš Jakubaičių kaimo

Pupienienė (Pupienas)-Giedraitė, Elzbieta, Vaitiekaus dukrė, kil. iš Joniškėlio val.

Rupšys, Vincas, Prano ir Barboros Abromavičiūtės Rupšių sūnus.

Samulionis, Julius ir Paulinas, iš Girsteikių km., Vabalninko val., Biržų apsk.

Šopys, Jonas (Shopes), gyvenęs Pittsburgh, Pa.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N.Y.

MALONI ŽINIA

Detroito vakariniame priemiesty -- Garden City dešinėje Fordo kelio (Ford Road) pusėje, prie didžiulio mūrinio pastato, pažymėto 31406 nr., kabo lietuvių gydytojo kukli iškaba, kurioje matosi užrašas Benjamin Kviety, M.D., Physician--Surgeon.

Tai nesenai minėto pastato antrame aukšte atidarytas Dr. Benjamin Kvietelaičio-Kviečio, vidaus ligų (širdies, plaučių, skrandžio...) specialisto kabinetas. Laukdamasis vadinamas, švarutėlis, naujais baldais apstatytas, gėlės ir švelni radio muzika ramina ir gaivina belaukiantį ligonį.

Dr. B. Kviety gimė 1920 m. kovo 18 d. Aviklų sodžiuje, Liudvinavo valsč., Marijampolės apskr. Baigęs Kelmės gimnaziją, pradėjo medicinos studijas Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Deja, besitariant į Lietuvą raudonajai pabaisai, teko studijas nutraukti ir keliauti į vakarus.

Nutilus bombų griausmui ir patrankų šūviams, nežūrint skaudžių karo išgyvenimų, B. Kvietelaitis įstojo į Strasburgo (Prancūzijoje) universitetą, kurį baigė 1952 m. medicinos daktaro laipsniu. Tais pačiais metais atvyko į Ameriką ir, apsisotęs Detroito, pradėjo dirbti ligoninėse, atlikdamas bendrą, gydytojams nustatytą, praktiką ir siekdamas specialybės vidaus ligose. Šiais metais Dr. B. Kviety savo darbo vaisius vainikavo, išlaikydamas visus valstybinius egzaminus ir įsigydamas vidaus ligų specialisto vardą.

Pastebėjęs ant kabineto sienos gražiai įremtų bene septynetą kabančių diplomų, sakau: "Pas tamstą ant sienos diplomų, kaip ant generolo krūtinės ordinų". "Dar čia nevisi. Kokie trys dar kabo namie. Žinai Amerikoje baigę poros mėnesių velderių ar braižybos kursų ir gauni diplomą", juokaudamas atsakė daktaras.

Palikęs kabinete vienas, dantyse laikydamas termometrą, prišokau prie sienos ir skaitau kabančius diplomus: Herman Kiefer Hospital, Highland Park General Hospital, Jennings Memorial Hospital, Henry Ford... Pastaroji, t. y., Henry Fordgarsią ligoninę ir suteikė jam vidaus ligų specialisto titulą.

Tikėtina, kad Dr. B. Kviety prie čia suminėto dar įgys vieną ligonių sveikatos titulą.

K. Jurgutis

BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ

Šiemet Detroito L. Bendruomenės gegužinė, kuri paprastai sutraukia nemažą skaičių lietuvių ne tik iš Detroito, bet ir iš apylinkių, įvyks rugsėjo 18 d. New Liberty Parke, L. B. valdyba jau ruošiasi šios gegužinės sėkmingam pravedimui.

Mielą Kastantiną Šeputą, jo šeimą ir giminės, broliui

A. A. ALEKSANDRUI ŠEPUTAI tragiškai žuvus, nuoširdžiai užjaučia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Detroito skyrius

KONSTANTUI ŠEPUTAI

su šeima, jo broliui Aleksandrui tragiškai mirus reiškiamo nuoširdžių užuojautą

J. J. Švobos ir A. J. Leščinskai